

De dubbelde schaking : blyspel

<https://hdl.handle.net/1874/371998>

DE 923 ²/₂
DUBBELDE
SCHAKING.
BLYSPEL.

IN 'S GRAVENHAGE,
By GYSBERT GASINET, Boek-
verkooper in 't kort Achterom.

[ca. 1710]

THE HISTORY OF THE

ROYAL NAVY

BY JOHN HARRIS

IN TWO VOLUMES

VOORREDE.

IK heb niet onnoodig geacht eenige dingen, aangaande dit Blyspel dat ik tegenwoordig in 't licht geeve, te zeggen, om dat eenige het misschien voor een overzetting van een Fransch Tooneelspel zouden aanzien, daar het een eyge vinding, en een van my zelfs bedacht geval is, 't geen ik ten Tooneel hebbe gevoert, oordeelende dat het om zyne woeling, en natuurlykheid, die ik als een der Hoofpunten, zoo veel 't my mooglyk geweest is, heb waargenomen, aan kenners niet onaangenaam zal wezen, zullen de zelve de feilen lichtelyk ten goeden dnyden, en denken dat die naar zyn vermogen te werk gaat, genoeg voldoet.

Vorders wat aangaat de Bedryven, hebbe het in drien verdeelt, de zelve nochtans zoo lang zynde, dat het gevoegelyk voor een Spel voor af kan vertoont werden. De genegentheid die ik had om zoodanigen Blyspel te dichten, heeft my hier toe bewogen, wetende dat, hoe men de tyd daar de geschiedenis in voorvalt, korter schikt, hoe het behaagelyker is, daar in tegendeel een langen draai verveelt; ook wilde ik myden de fout die in eenige Tooneelspellen gevonden werd, dat in 't laatste Bedryf veel verhaal komt, 't geen de aardigheid van een spel beneemt, dat van 't begin tot aan 't eynde geduerig woelen moet,

en

VOORREDEN.

en dan, de verwarring op 't hoogst zynde, licht tot de ontknoping spoelen, zonder de aanschouwers door een verhaal lang op te houden, en door veel omwegen het eynd te doen zien.

De drukfouten hier en daar ingesloopen, moeten dus verbeterd werden, als pag. 30: veers 17, oook, lees ook, pag. 38: veers 10, laa, lees laat, pag. 45: veers 26, Dochter, lees Dochters, pag. 53: veers 11, vetstrekken, lees verstrekken, pag. 57: veers 5, ib, lees ik, pag. 65: veers 3, wie zyt gy, nu spreek en wees maar niet verleegen, lees, wie zyt gy, nu spreek op, en wees maar niet verleegen, pag. 68: veers 11, hes, lees het, pag. 70: veers 40, hy zal hy staag winnen, lees hy zal staag winnen.

A A N D E N

WEL EDEL GEBOREN HEERE

M^R. PIETER DE HUYBERT,

HEER VAN BURGH, CRAYESTEYN,
ENZ. ENZ. RAATSHEER VAN
DEN RAADE VAN
VLAANDEREN.

Myn Heer en waarde Neef.

Yn Zangnimph steunende op uw genegentheid
Te mywaarts, durft om ons verwantschap uw genaken,
En hoopen dat gy haar een gunstig lot bereid,
Op dat zy daar door tot haar wenschen mag geraken.
Die wenschen strekken zich alleenig daar toe uit
Dat gy haar de eerste drift der digtkunst wild vergeven.
Dewyl het ganschlyk uit oprechte vriendschap spruit.
Dat zy uw naam zo stout, op 't voorhoofd heeft ges-
schreven.
Vandit haar Blyspel op dees wyze voortgebracht.
Zy weet dat hare styl, en trant der ken'ren ooren,
Berisplyk voorkomt, en dat haar geensints de kracht
Der Nederduitze Taal in dicht is aangeboren.
Doch 'k hoop, myn Heer, dat u nauwkeurig oog, uit
't geen

Zy u aanbied, wel iets tot u vermaak zal halen.
Myn Neef dit is myn wit datge op myn bezigheen
Hoe kleyn van waarde, maar een gunstig oog laat dalen,
Beschiet zy dit, het geen zy van uw heusheid wacht,
Zo zal zy 't vergenoegst van alle menschen wezen.
Door trappen werd men tot de wetenschap gebracht.
Des zal zy voor 't gesnup van Momus tong niet vrezen.

WEL EDEL GEBOREN HEER,

Uw wel Edelheits.

Ootmoedigsten Dienaar, en Neef.

P. A. DE HUTBERT
VAN CRUYNINGEN.

O P H E T
B L Y S P E L
V A N D E
DUBBELDE SCHAKING.

Waar schaaterde ooyt het volk om aardiger
gedicht?

Wat Blyspel heeft den mensch ooyt meerder les ge-
geven?

Dees dubbele Schaking werd uit zoo een pen
gedreven,

Daar myn nakomeling is eeuwig aan verplicht.

Het nederduyts tooneel werd door dees star ver-
licht.

De snaakse geest maakt door bedrog een dubbeld
trouwe,

'tBedrog is geen bedrog in 't kiezen van een vrouwe,
Wie kan ontdekken wie des huwlyks knoop ver-
richt?

Een trits van schalken die om winst zyn aangedreven
Die zou men van dees trou de eer wel derven geven.

Maar 't is door het bestier van s' dichters pen ge-
weeft.

De naam van CRUYNINGE zal men op de altaaren
Van 't nederduyts Tooneel, in Lauwerier bewaaren.

Dewyl wy zyn verplicht aan zyn verstand en geest.

JACOB VAN RYNDORP.

V E R T O O N E R I S .

GEERAARD , Broeder van Beatris.

BEATRIS , Moeder van Angelika, en Leander.

JOHANNA , Nicht van Geeraard, en Beatris.

IZABEL , Dochter van Johanna.

ANGELIKA , Dochter van Beatris.

FERDINAND , Minnaar van Angelika.

KAREL , Minnaar van Izabel.

LEANDER , Zoon van Beatris.

BELIE , Meid van Johanna.

KRISPYN , Dienaar van Ferdinand.

JASJE , Dienaar van Karel.

JAN , Vriend van Krispijn.

Het Tooneel is te Leyden.

D E
 D U B B E L D E
 S C H A K I N G,
 B L Y S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

K R I S P Y N , B E L I E.

B E L I E.

'k Eg voort Krispyn , laat my alleen , niet
 meêr te snappen ,
 Myn volk komt haast , en zou ons hier
 licht t' zaam betrappen ;
 Gy hebt wel vrydom , nu uw Heer is uit
 de Stad ,

Maar , 'k moet ook zorgen voor myn volk , verstaje dat ?
 K R I S P Y N .

Gy zyt voorzichtig , en wanneer wy t' zaamen trouwen ,
 Zal ik uw zorgen , als een Man in waarde houwen :
 Lief gy moet weten , dat myn oog veel vreugdigeniet ,
 Als ik u zie , en gy uw lonkjes op my schiet.
 Uw volk heeft nog geen noot van komen , wil niet vrezen.

8 DE DUBBELDE SCHAKING.

B E L I E.

'k Verzeker u , dat zy hier aanstonds zullen wezen ,
Met veele vrienden die men uit de schuit verwacht ,
En 't is reeds tyd ; gaat daarom heen Krispyn , en tracht
Eens op een ander tyd , van uwe min te spreken .
Gy gaat niet ? ô ! ik zie , gy wilt de vriendschap breeken .

K R I S P Y N .

Die wel bemind , moet niet te veel gehoorzaam zyn ,
Zo zaid ons Wouters dien Poët

B E L I E .

Ei hoor dat zwyn .

K R I S P Y N .

Wel ja , 'k zie myn verstand doet uw verstand ver-
stommen ;

Ik heb myn lief al meê Parnassus berg beklommen ;
Schoon 'k achter over viel , vlak in de hengste bron .

B E L I E .

Deed ge u geen zeer ?

K R I S P Y N .

Apol , de heerscher van de Zon ,
Bragt in een Trekschuit my gelukkig weêr te Leyden .

B E L I E .

Ik zeg ga voort Krispyn , 't is tyd van hier te scheiden .

K R I S P Y N .

Wel aan , eer my uw oog dat flonk'rend licht begeeft ,
Zal 'k u eens zoenen , dat het op uw wangen kleeft .

T W E E D E T O O N E E L .

F E R D I N A N D , K R I S P Y N , B E L I E .

F E R D I N A N D .

Zie 'k daar Krispyn niet ? ja hy is 't , zie welke
streeken !

Hy kust een Meid ; maar kom ik zal hem aan gaan
spreken .

Kris-

B L Y S P E L.

9

Krispyn wel dat gaat schoon. Nu dochter word niet rood:
De liefde of vriendschap tuffen u, die schynt vry groot.

B E L I E.

Het is een kwelgeest, die de meisjes wat moet plaagen.
Met u verlof ik ga.

K R I S P Y N.

Vaar wel, myn zielsbehaagen.

DERDE TOONEEL.

FERDINAND, KRISPYN.

K R I S P Y N.

^k **H**Ad u noch niet verwacht: wat 's de oorzaak
doch myn Heer?

Drie dagen uitgeweest, en nu tot Leyden weêr?

Daar gy van meening waart, voor 't minste veertien dagen

In Amsterdam u op te houden...

F E R D I N A N D.

Staak dit vraagen;

Vermits myn hoofd geheel ontfeld is en verward:

Ik ben bedroefd, en voel een kwelling in myn hart

Die levendig my noch zal duizend doon doen sterven.

Ach! ongelukkige! waar zult gy heenen zwerven

Nu gy getroffen zyt van een onzichbre pyn,

En vruchteloos verwacht de hulp der Medicyn?

K R I S P Y N.

Kan een Professor dan uw kwelling niet genezen?

Gy zucht. O ik verstaat! uw smart zal liefde wezen.

Mag ik het vragen? wie is oorzaak van die brand?

Wie durfde denken, op een Man van zulk verstand,

Gelyk als gy myn Heer, haar pylen los te schieten?

Ei wilt niet zwygen; maar laat my die gunst genieten,

Dat ik mag weten, hoe haar naam is.

F E R D I N A N D.

^k Weet die niet.

KRISPYN.

Ik noch veel minder. Maar myn Heer, 'k zal uw verdriet
Licht doen verdwynen, en u tot een hulper strekken,
Zo het u niet mishagd, haar woonplaats my te ont-
dekken.

FERDINAND.

Die weet ik ook niet.

KRISPYN.

Wel, my dunkt uw liefde is vreemt;
Gy weet haar naam niet noch haar woonplaats, 'k bid u
neemt

De goedheid dan, van my haar aanzicht af te malen.

FERDINAND.

De grootste Schilder, zou in dat te schild'ren dwaalen:
Haar glinst'rende oogemen haar voorhoofd als albast...
Maar 't is onmogelijk, haar schoonheid, zoals 't past
Van my, naar vollen eisch en kracht in top te halen;
Het is de schoonste die het zonlicht kan bestraalen.

KRISPYN.

Dat 's uit Afré. ik bid verhaal my eens in 't kort,
Myn Heer, wat vreemt geval u tot deez liefde port?

FERDINAND.

't Zal u verwonderen als gy het hoort vertellen.
Wanneer ik te Amsterdam, myn zaken ging bestellen
Aangaande 't Testament van Vaders Broeder, daar
'k Van erven moet, word ik des morgens vroeg gewaar,
In 't gaan naar de Advocaat, een Juffer, die myne oogen
Verrukte, en my hield in verwond'ring opgetogen:
Door dien ik in haar zag een glans wel roemens waard.
Voorts op dat oogenblik wierd my het hart beswaart:
Ik zuchte, en zag haar na; maar myn gemoet verlegen,
Besluit iets anders, des verander ik van wegen,
En volg haar na van ver, op hoop van eens te zien
Waar dat haar woonplaats was, en of 't geluk misschien
In deez verwarring van gedachten, my wou geven
Een middel, waar door ik haar naam, haar staat, en leven
Mogt

Mogt weten; maar helaas! myn hoop was teffens uit,
 Als 'k haar zag treden in de Haarelemmer Schuit.

K R I S P Y N.

Had gy aan haar voor 't minst gevraagd, waar is u
 wooning

Mejuffer, zo had gy met d'een of d'andere verschooning
 Die licht van haar gehoord.

F E R D I N A N D.

Hoe, daar zy was verzeld

Van Oom en Moeder? ook was ik geheel ontfeld,
 En in geen staat om aan een Juffer zulks te vragen.
 Hoor nu Krispyn, hoe ik my vorder heb gedragen:
 Ik treê meê in de Schuit, en voeg my over dat
 Beminlijk beeld, en vast aanschouwende de schat,
 Waar meê haar Vrouw natuur zo mildlijk had be-
 schonken,

Gevoelde ik in myn hart onlydlyk vuur ontvonken.

K R I S P Y N.

Al weêr Romans gewys? Heer zyt doch kort van styl,
 En zeg 't geen nodig is te weten.

F E R D I N A N D.

Midd'lerwyl

Tracht ik met haaren Oom in een gesprek te treden,
 Het geen geschiet, en na verwisseling van reden,
 Vraag ik hem eindelijk waar dat hy wezen moet;
 Hy gaf dit antwoord, dat helaas! my zuchten doet.
 Ik zal deez Juffer, 't geen myn Nicht is, gaan ver-
 zellen,

Na Braband, om haar in een Klooster te bestellen;
 Wyl zy aannemen zal het geestelyk gewaad.

Ik zag haar aan, en 'k zie dat zy een zuchtje laat,
 Waar uit ik straks besloot, dat haar genegenheden,
 Niet strekten om haar jeugt in 't Klooster te besteden.

K R I S P Y N.

't Kon wezen. Maar myn Heer, maak uw verhaal
 gedaan,

F E R

12 DE DUBBELDE SCHAKING.
FERDINAND.

Wat zyt gy haastig. Hoor, haar Oom deed my verstaan,
Dat hy een dag drie vier te Leyden eerst moest blyven,
Door dien zyn Neef, die aan zyn Moeder kwam te
schryven,

In deze Stadt, een maal moet geven, aan die geen
Die van zyn vrienden zijn: en dit, dit zijn de reën
Dat ik my in de Schuit op Leyden heb begeven,
Om met myn Zuster, en myn Nicht, het vrolijk leven
Meê by te wonen; dan myn reis te vord'ren Heer.
Zo sprak hy; wyl dat myn gedachten heên en weêr
Geslingert, door een beeld zo heerlijk in 't aanschouwen,
Beslooten haar tot hier te volgen, op 't vertrouwen
Dat ik de plaats waar men haar bragt ontdekken zou,
Gelijk 't geschiet is.

K R I S P Y N.

Heer, verban dan alle uw rou,
Mits ik door myn verstand u zal een raadsman strekken,
Ook lichtlijk helpen, wil dat huis aan my ontdekken,
Zo zal 'k vernemen gaan, 't geen nodig dient gedaan...
Maar 'k zie Heer Karel met zyn Dienaar komt daar aan.

F E R D I N A N D.

Ik zal Krispyn, zo dra ik ben van hem ontslagen,
U wyzen waar zy is, die my zo kan behagen.

V I E R D E T O O N E E L.

FERDINAND, KAREL, KRISPYN,
JASJE.

K A R E L.

Heer Ferdinand, ik ben verblyd u hier te zien.
Myn trouwen vriend, ik moet uw spreken.

F E R D I N A N D.

Wel indien

't U

't U lust , myn Heer , gy vind in my uw dienaar
waardig ,

Gereet tot alles , want uw heusheid is het waardig.

K A R E L.

Een felle minnevlam ontfteeken in dit hart ,

En lang verborgen , wil tot lichting van zyn smart ,

Zich nu ontdekken , wyl uw trouw my kan behagen . . .

F E R D I N A N D.

Te groot een vriendschap , Heer , komt gy my toe te
dragen :

Ik ben onwaardig zo veel eer als gy my doet.

Zo het u lust myn vriend , ontlast vry uw gemoet :

Ik hoor met iever , en met aandacht na uw reden.

K A R E L.

Haar naam is Izabel , door wiens behoorlykheden

Dit hart verstrikt is , en de Stichtster van myn min.

Ik denk gy kend haar wel ?

F E R D I N A N D.

Myns wetens niet.

K A R E L.

Daar in

Dat huis , myn Heer , heeft zy haar woonplaats , by
haar Moeder ;

Haar Vaders dood , liet haar alleenig na een Broeder ,

Die voor het Vaderland gesneuveld is in 't veld.

'k Word van die schoone wel bemind ; doch 't geen my
kweld ,

Is dat haar Moeder niet wil tot ons Huwlyk geven

Haar stem , en my belet met haar in de echt te leven.

F E R D I N A N D.

Wat reden geeft zy om deez trouw niet toe te staan ?

K A R E L.

Niet anders , als dat haar myn Vader heeft misdaan

Door een Proces , 't geen zy voor 't Recht hier heeft

verloren ,

En

En nu voor 't Hof dient, daar me in 't kort ook haast
zal horen

Hoe 't af zal lopen, want het dient van daag zoo 'k
meen:

Ik heb voor heenen, aan myn Vader wel gebeên,
Dat hy 't proces met haar zou trachten by te leggen,
Maar 't was vergeefs, hy liet zich door geen reên ge-
zeggen;

Want door de zucht tot geld, die de ouderdom meest
acht,

Zie ik myn liefde in zulk een droeve staat gebracht:

Zo hare Moeder het proces komt te verliezen,

Heb ik geen hoop, dat zy my zal tot Schoonzoon
kiezen:

En zoo myn Vader het verliest, zo zal die man

Door spyt vervoerd myn hoop beletten. zeg eens kan

Ik iets 't geen aan myn min tot voordeel zou ver-
strekken,

Verwachten, als dat ik myn liefd' haar moet ontrekken?

Helaas! wat zeg ik? ach! ik voel dat deze smart,

Te diep geworteld staat, in 't afgepynigt hart.

Dus wacht ik vruchteloos een eind van al myn plagen,

F E R D I N A N D.

Ik moet bekennen, dat uw min is te beklagen,

En wou dat de Fortuin u meerder voorspoed gaf:

Doch weest te vreen, en ly geduldig deze straf

U door de min verwekt: de tyd zal lichtlyk tonen,

Dat hy gerrouwe min niet vruchteloos zal belonen.

En nu de glans van die bekorelyke Maagd

Uw oog bevalt, en gy haar wederom behaagd,

Kon 't wel gebeuren, dat ge een eind zaagt van uw wen-
schen,

Gy weet verandering is eigen aan de menschen.

Dies hoop alleen op haar die u in boejens sloot.

Een minnelist staat vry, en helpt u licht.

Hoe groot
Myn ted're liefde ook is, kan ik haar niet bewegen
Tot vluchten, haare deugd stryd hier op 't krachtigst
regen,

Zy wil geen trouwverbond, aanvaarden door bedrog.

J A S J E.

Myn Heer.

K A R E L.

Wat is'er gaans? spreek op.

J A S J E.

Ei spoeid u doch
Van hier, en met'er haast, ik zie gints uw beminde
Die met haar Moeder, en verzelschapt van veel vrinde,
Na hier toe treden.

K A R E L.

Ach! ik zie haar. Ei myn Heer,
Om onze vriendschaps wil, zo doet my toch die eer,
Dat gy hier wacht, ik zal om reden gaan vertrekken,
Zo ik hier bleef het zou haar gramfchap maar ver-
wekken.

Aanschouw het beeld nu dat myn zinnen heeft verheert.

F E R D I N A N D.

Met al myn hart, myn Heer, ik blyf wyl gy 't begeert.

K A R E L.

O gy verplicht my. Gy wilt u hier stil verfteeken,
Om flus met Belie zoo het mooglyk is te spreken,
Zy nad're Jasje, pas wel op. Vaar wel myn vriend.

J A S J E.

*k Zal zorgen Heer, dat gy getrouwlyk word gedient.

V Y F D E T O O N E E L.

FERDINAND, KRISPYN,

KRISPYN.

Wilt gy hier wagten Heer? zo loopt uw zaak verloren;
Of lichtlyk tracht ge uw liefde in haar geboort te
smoren?

FERDINAND.

Wat groot geluk, ik zie de stichtster van myn brand,
Voor wien dat buigen myne zinnen en verstand.

KRISPYN.

Wilt gy Heer Karel van zyn Minnares beroven?
Zo raakt hy wel om hals, dat wil ik niet geloven.
Myn Heer, hoe ziet gy zo verbaast, wat gaat u aan?
Gy draait en keerd u, wel blyf toch ten minste staan.
Wat baart de min, in 't bloed der jeugd, al vreemde
kuuren,

Zy weeren 't schip van haar verstand niet recht te
stuuren.

FERDINAND.

Acht gy de liefde van een Heer, of van een Knecht
Gelyk, zo zyt gy dom en kwalyk onderrecht;
Ons liefde is teeder, de uwe lomp, ons min brand
krachtig,

Daar uwe min geen vonken van zich geeft

KRISPYN.

Waarachtig

Dat wist ik niet myn Heer. Het volk komt dichtcr aan;
Eer men haar spreekt, laat ons hier wat ter zeide staan.

Z E S D E T O O N E E L.

GEERAARD, BEATRIS, JOHANNA,
ANGELIKA, IZABEL, FERDINAND
en KRISPYN ter zeide.

G E E R A A R D.

NEen Nicht, 't was veel te duur, indien men dat
zou geven

Voor wyn, ik zou der haast een jaar van kunnen leven.
Als ieder man een pintje wyn heeft over 't maal,
Is 't dan niet wel? men ziet de tyden lopen schraal;
En by die vent daar wy straks waren, 'k kon 't niet horen,
Die reekent voor de man twee stoop.

J O H A N N A.

Wilt u niet stooren.

G E E R A A R D.

Ik wil de gasten tot aan 't eind toe nucht'ren zien,
En dronk de man twee stoop zo zou zulks niet geschien.
Voor de Studenten is 't niet goed, veel wyn te drinken,
't Verward de harsens, en men raakt maar aan 't rin-
kinken.

Waar wou dat heen, twee stoop de man! 't is buyten
schreef,

J O H A N N A.

Wilt u daarom zo zeer niet eens verwond'ren neef.
Ik kender in de Stad, die hier ter studie leggen,
Die vier stoop drinken in acht uuren, woud gy zeggen
De man een pintje, rekent vry de man vier stoop,
Want drinkt dan elk niet meer, zo heb je 't noch goed
koop.

B E A T R I S.

Goed koop! van zulke reën zou ik de koorts wel krygen.
Spreek lieft wat anders.

B

J O.

J O H A N N A.

Neen, 'k behoef dat niet te zwygen

G E E R A A R D.

Maar Nicht, gy mist; ik ben nu vyfenvyftig jaar,
En heb geen vier ftoop in die tyd gedronken.

J O H A N N A.

Maar

De tyden loopen nu heel anders, als voor deezen,
Die 't meefte drinken kan, word nu het meefte geprezen.
't Geen eertyds aan de jeugd verftrekte tot vermaak,
Leyd nu verfhoven, 't fchynt men acht geen grooter
zaak,

Als door de wyn, verftand, en zinnen te verliezen:
De mode is nu de wyn voor alles te verkiezen.

B E A T R I S.

Een flechte mode voor de jeugd. Angelika,
Hoe ftaat gy zo bedeeft,

K R I S P Y N tegen F E R D I N A N D.

Treed toe, waar wacht gy na?

F E R D I N A N D.

Uw dienaar heeft 't geluk u wederom te groeten,
Myn Heer, 'k had waarlyk niet gedacht u hier te ont-
moeten.

G E E R A A R D.

Myn Heer, gelyk gy ziet.

F E R D I N A N D.

Myn plicht is u, myn Heer,

Myn vriend te noemen.

G E E R A A R D.

'K ben onwaardig zo veel eer.

F E R D I N A N D.

Zyn dit de Juffers, Heer, daar gy van hebt gefproken?

G E E R A A R D.

Dit zyn myn Nichten.

F E R D I N A N D.

'K vond te fchielyk afgebroken

Uw zoet gezelfchap in de fchuit, 't geen my de tyd
Heel

Heel kort deed vallen. Maar ik ben op 't hoogst verblyd
U hier te zien, op hoop dat onze vriendschap mag ver-
meren :

'k Verwagt op morgen, aan myn huis verscheide Heeren,
Die 'k zal onthalen, en ik wenschte wel dat gy
Uw dienaar de eer gaf, dat hy u mocht tellen, by
't Gezelschap.

G E E R A A R D.

Och ! myn Heer, ik bid wil my verschoonen :

't Is my onmogelyk om dit meê by te woonen,
'k Blyf maar drie dagen, en ik heb zo veel te doen,
Dat 'k wenschte dat het al gedaan was met fatsoen.

F E R D I N A N D.

Indien gy kund? zo bid ik zegt 'er toch niet tegen.

G E E R A A R D.

'k Kan waarlyk niet.

F E R D I N A N D.

Zoo zyt gy dan niet te beweegen?

G E E R A A R D.

Neen zeker Heer, 'k moet gaan.

F E R D I N A N D.

Eer dat gy gaat, een woord;

'k Zal iets verhalen, 't geen ik daad'lyk heb gehoord,
Zo gy de tyd my gunt, ik zal het niet lang maken.

G E E R A A R D.

Ik luister roe, het zyn misschien van oorlogs zaken?

F E R D I N A N D.

O neen, 'tis van een Heer, Mejuffer kent hem wel,

't Is Leonardus Zoon, de Heer van bukkenvel.

J O H A N N A.

O ja, ik ken hem wel, maar my kwam niets ter ooren
Wat hem geschiet is, dus laat ons uw reeden hooren.

I Z A B E L.

Ach Nicht!

A N G E L I K A.

My dunkt dat gy van verf verschieft.

Ik zal 't verhalen , zo de tyd uniet verdriet.

Hy 's boos en koppig , en heel onbefuis van zinnen ,
 Hy minde een Juffer die afkerig was van 't minnen ,
 Dus zag hy zyne hoop , van tyd tot tyd vergaan :
 Maar op een avond , vond hy haar in 't voorhuis staan ,
 Met iemand die hem zeer bekennt was , drok aan 't praten ,
 Hy zag ook , dat ze sctieen van vreugd schier uitgelaten .
 Op 't zien van hem , die toen in haar gezelschap was :
 Houd hy zich stil omtrent haar huis , om hem , zo ras
 Zy scheiden , 't geen hy zag , van acht'ren te vervolgen ,
 Het geen hy deê ; en door de minnenyd verbolgen ,
 Bestaat hy zyn geweer te trekken , kwest die geen
 Die voor hem was , vlak door de rechter schouder heên :
 Hy valt en roept om hulp ; den and'ren voort aan 't
 rekken ,

Vliegt naar de Juffers huis , en gaat haar dit ondekken .
 Ach ! zegt hy , 'k kom daar gaan omtrent de blauwe poort ,
 Daar iemand zeid , die Heer is gruwelyk vermoord :
 Ik ga om eens te zien , of ik hem ook mogt kennen :
 En 'k zag dat 't Eelhart was ; 'k ging fluks na hier toe
 rennen ,

Om u die droeve maar te melden met myn mond ;
 Hy 's noch niet dood , maar leyd zeer deerelyk gewond .
 De Juffer gants ontsteld bestond aan hem te vragen ,
 Wie is het die de naam van deze moord moet dragen ?
 Waar wagt ik langer na ? breng my by hem , indien
 't U lust , op dat ik hem noch levendig mag zien .
 Zo sprak zy : hy gereed toont zig vol dienstbaarheden ;
 Kom zegt ze laat ons naar die droeve plaats toe treden .
 Doch zy in 't gaan langs straat , valt door een flauwte neêr ,
 Hy sleept haar in een stoep , dien wreedaard zonder eer .
 Het volk op haar gezucht , treed toe , en doet hem
 vluchten ;

Nu is hy weg , en laat zyn vrienden om hem zuchten .

G E E R A A R D.

Met uw verlof, myn Heer, is uw verhaal gedaan?

F E R D I N A N D.

O ja.

J O H A N N A.

't Is kouwd laat ons te zamen binnen gaan.

G E E R A A R D.

Zo 't u belieft, ga voor.

F E R D I N A N D.

Ik kan myn vreugd niet uiten

Krispyn.

G E E R A A R D.

Blyft gy myn Heer, zo 't u belieft hier buiten.

Z E V E N D E T O O N E E L.

F E R D I N A N D K R I S P Y N.

K R I S P Y N.

D At 's niet in huis, maar voor de deur. nu hebt gy tyd.
Uw vreugd te uiten Heer, my dunkt gy zwelt
van spyt?

Met deze logen, die zo heerlyk is verzonnen,
Daar hebt gy naar my dunkt zeer weinig meê gewonnen.
Een Heer, die noch zo straks hier by ons is geweest
Zo te beliegen? wel, gy hebt een fraye geest
Om iemand die niets deed zyn eer zo gauw te ontroven.
Zo ge Advocaat word, doet gy ons iets goeds ge-
loven.

Hy mag zyn liefde u wel bekend gaan maken, daar
Uw grove logens hem vast brengen in gevaar.
Of zoud gy hem myn Heer, voor medeminnaar achten?

F E R D I N A N D.

'k Geloof dat vast Krispyn, en daarom wil ik trachten.
Na eenig middel om te horen of 't zo is.

K R I S P Y N.

Weest niet bezorgt, in deze zaak zo zyt gy mis:
Ik ken de Juffer die hem heeft in min ontsteken,
Haar naam is Izabel, en voorts na dat ik reken
Die vreemde Juffer is 't die u het hart ontfak.

F E R D I N A N D.

O ja, zy was het die het eerst myn rust verbrak,
En my beroofde van myn vryheid, en myn leven.
Ik zie de deur gaat op wilt u ter zy begeven.

K R I S P Y N.

Geen zwarigheid, het is myn schoonheid, die ik eer.
Wat dunkt u, schynt dit niet het huis ter liefde Heer?
Of is 't de haven van Charibdis barreningen?

F E R D I N A N D.

Zwyg stil.

K R I S P Y N.

'k Wou met myn schip die klip wel eens bespringen.

A C H S T E T O O N E E L.

F E R D I N A N D, K R I S P Y N, B E L I E.

B E L I E.

'k **Z**al 't gaan bezorgen, zet uw hart maar wel te
vreên.

F E R D I N A N D.

Men spreek haar aan Krispyn.

K R I S P Y N.

Myn schoone waar dus heen?

B E L I E.

'k Ga na de Kok die moet zo voort tot onzent komen.

F E R D I N A N D.

Zoet Meisje, hebt gy strak niet in uw huis vernomen,
Een beeld, waar by 't albaft in witheid niet en haalt,
En uit wiens oogen dat het licht der starren straalt?

K R I S-

B L Y S P E L.
K R I S P Y N.

23

Met uw verlof, laat ik het woord voor u opneemen,
Gy zouwt op deeze wys wel zeven uren teemen.
Myn Heer die is verliefd gelyk een Maartze kat,
Op 't zoete nichje, 't geen uw juffer by haar had.

B E L I E.

Wast daarom dan dat my Heer Geeraard ging beveelen
De deur te sluiten, om zyn nicht hem niet te ontsteelen?

F E R D I N A N D. (uit.

Wat zei uw volk toen 't straks in huis quam? spreek rond

B E L I E.

Zy spraaken dats een kwaft met liegen, dat 's een guit;
Die schurk die zocht met ons zo net in huis te raaken;
Maar 'k zou hem liever met een stok de lenden kraaken.

K R I S P Y N.

Dats schoon mijn Heer.

F E R D I N A N D.

Wats dit! hoe spot gy met myn pyn?

K R I S P Y N.

Met geen gedachten.

F E R D I N A N D.

Ach! 'k ben raadeloos Krispijn.

K R I S P Y N.

Ik wil aan u, mijn geeft en hulp zeer graag betoonen,
Was ik verzekert Heer, dat gy my wel zult loonen.

F E R D I N A N D.

Indien gy maakt dat ik de juffer spreek, zal 'ku
Meer geven, als gy immer denken zouwt.

K R I S P Y N.

Wel nu.

Men laat het dan, op uw mildadigheden rusten,
Maar 'k zou voor eerst nou wel een proef van 't vaatje
lusten.

F E R D I N A N D.

Neem dit voor af.

K R I S P Y N.

De proef is goed. B 4

BE-

B E L I E.

Ik ga, vaar wel.

K R I S P Y N.

Holla wat Belie, blyf.

B E L I E.

En dat op uw bevel?

K R I S P Y N.

Als 't u belieft myn kind, wy zullen dit eerst deelen:
 Gy moet nu nevens my uw rol in 't spel meê speelen,
 Gy zult verbeelden dat je 't vat, bedrog of list.

B E L I E.

Ik ben te vreên.

K R I S P Y N.

Op dat men dan geen tyd verkwist,
 Zult gy haar voort een brief, myn Heer, in handen geven.

F E R D I N A N D.

Hoe komt die nu Krispyn, zo daadelyk geschreven?
 'k Ben hier niet t' huis.

K R I S P Y N.

Dat 's waar, wy zyn hier op de straat.

B E L I E.

En ik moet aanstonds voort.

K R I S P Y N.

Kom, kom, ik weet al raad.

Daar in dat huis kunt gy de brief zo daadlyk schryven,
 't Is van myn kennis die ons heel wel zal geryven.

Het schynt of 't weezen wil, zie daar, daar is de man.

Wacht hier maar wat myn Heer.

NEGENDE TOONEEL.

FERDINAND, BELIE, KRISPYN, JAN.

K R I S P Y N.

K An men u spreken Jan?

JAN

J A N.

Voorzeker groote maar, ik meen nu niet te werken.
'k Was van gedachten om myn hart eens te gaan sterken.

K R I S P Y N.

Hebt gy geen pen en inkt in huis? myn heer die wou
iets schryven daar veel aan gelegen is: wel nou
Spreek op.

J A N.

Wel ja, Krispyn, uw Heer kan binnen treden
En schryven 'r geen hy wil.

F E R D I N A N D.

Steld deze vriend te vreedem
Voor zyn bekeeftheid.

J A N.

O! myn Heer, dats graag gedaan.
Eifch van myn wyf het geen je wilt.

K R I S P Y N.

Myn Heer, wilt gaan
En rept u vlytig. Jan blyft gy, 'k moet u iets zeggen,
Wy moeten t'zamen hier iets wichtigs overleggen.

T I E N D E T O O N E E L.

K R I S P Y N , B E L I E , J A N .

B E L I E.

(uit,

MAar ik moet voort Krispyn, want zag myn volk eens
Zoo was den aanslag die gy voor hebt, heel verbruut:
Ook loopt myn tyd voorby, ik durf niet langer wachten,
En moet myn boodschap doen, gy kund my strak dan
trachten

De brief te geven, als uw Heer geschreeven heeft.

K R I S P Y N.

Dats wel. Maar 'k bid dat gy my eerst te kennen geeft,
Hoe dat de Kok daar gy uw weg naar toe gaat neemen,
Zyn naam is?

DE DUBBELDE SCHAKING.

B E L I E.

Hoe, gy kent hem wel, 't is Joost van Breemen,
Die heedendaags zo veel te doen heeft in de stad.

K R I S P Y N.

Gaat dan maar vry voor uit, ik volg u voort myn schar.

B E L I E.

Tot flus Krispyn.

K R I S P Y N.

Dats goed, myn Belietje, myn troosje,
Myn Hiachint, myn Tulp, myn Violet, myn Roosje,
Gaat gy vry stappen, lief ik kom u aanstond by.

E L F D E T O O N E E L.

K R I S P Y N, J A N.

J A N.

JY vriend, Krispyn, 'k meen dat ge iets zeggen woud,
aan my?

K R I S P Y N.

Gewislyk, als ik weet dat gy my trouw zult wezen.

J A N:

Wat praat is dat? daar hoefje altyd niet voor te vrezen,
Voornamentlyk wanneer de drank het werk verzoet;
En voor een vriend als jy, waag ik myn lyf en bloed.
Gy hebt my menigmaal een kelk met wyn geschonken,
Dié 'k als een held op uw gezondheid heb gedronken;
Daarom zo vraag niet meêr of ik u trouw zal zyn.
Maar apropo, ik denk je hebt een fles met wyn?

K R I S P Y N.

Nou niet, doch zo de list die 'k voor heb wil gelukken,
Zo zal me eens helder van de France wyngaard plukken.
Myn Heer, die is verliefd hier op een jonge maagd.
En zo gy nevens my u steeds voorzichtig draagt,
En volgd gezwind myn raad, in 't geen ik u zal zeggen
Hoest ge in vier weken niet een hand aan 't werk te leggen

Want

Want uw belooning zal die scha te boven gaan :
 Maar trouw en gaauw te zyn, daar komt het meest op aan.
 Ook niet te feppen, voor me eind ziet aan de zaken,
 Als 't werk gedaan is, zal me ons hart met wyn vermaken:
 Zie dat is 't eind en 't slot, geen slobber onder 't werk;
 Wel nu bevind ge u tot die onderneming, sterk
 Genoeg, zeg Jan, en zouwt gy zonder drank wel klaren?

J A N.

Ik zal het doen, al zou 'k voor duizend Turken varen.
 Dus laat my hooren, hoe ge uw werk hebt aangeleid?

K R I S P Y N.

Een jonge Juffer, die vol van bekoorlykheid,
 Myn Meesters hart trof, door het straalen van haar
 oogen

Die wilde ik wel, indien het was in myn vermogen,
 Nu ze opgeslooten word, te spreken, door geweld,
 Of list, om eens te zien, hoe 't met haar is gesteld,
 En of haar hart niet meê is in de min ontfteeken:
 En zo ik dat bevind, zal ik door loze strecken,
 Haar lev'ren in de hand, van die haar trouw bemind.
 En dit 's de zaak waar in gy my zult helpen vrend.

J A N.

Met al myn hart, gy hoeft voor my niet eens te schromen
 Ik ben zo trouw als goud.

K R I S P Y N.

Ik zie myn Heer daar komen.

TWAALFDE TOONEEL.

FERDINAND, KRISPYN, JAN.

K R I S P Y N.

H Ebt gy geschreven?

F E R D I N A N D.

Ja. Maar hoe waar is de Meid?

Is zy reeds weg, wats dit?

K R I S -

DE DUBBELDE SCHAKING.
KRISPYN.

Daar is geen zwaarigheid,
Ik weet waar dat zy is. Wil nu de brief eens lezen,
Op dat ik 't oordeel vel of die wel goed zal wezen.

F E R D I N A N D, Leest.

Bekoorlyk voorwerp, dat myn ziel ontstak in brand;
Zo haast myn oog de glans ontdekte van uw oogen
Gevoelde ik zuchtende de min, en haar vermogen.

Zo my nu het geluk begunstigt aan uw kant
Ben ik verzeekert, dat ik zal uw banden slaaken,
En u bevreyden van het geestelyk gewaad;

De tyd is kort, en op myn trouw u vry verlaat.

Wil u Mejuffer dan, met my gelukkig maken,
En schoon van daag de liefde op my kreeg de overhand
Zie ik geen kans dat hev'ig vuur te doven,

Ik wacht uw antwoord, dat my 't levenslicht zal roven
Of doen aanschouwen. 'k blyf u dienaar Ferdinand.

K R I S P Y N.

Dat 's al genoeg; 'k zal Belie 't ovrig wel belasten,
Om zo in plattigheid haar eens de pols te tasten,
Wyl dat ik zorgen zal, om antwoord van myn schat
Te krygen. My dunkt myn Heer 't zal nodig zyn. Dat
Gy by Jan gaat, om daar myn weêrkomst te verwachten,
Terwyl ik voor uw min zal gaan myn plicht betrachten,
Gaat vry in huis, 't word tyd.

F E R D I N A N D.

Wel nu Krispyn, wilt gaan,
Zorg voor myn min, ik laat nu alles op u staan.

T W E E D E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E L.

B E L I E , J A S J E.

NOu zoetert, wilt myn reën in uw gedachten houwen,
Gy zult wat trekken zo myn meester komt te trouwen.

Hy geeft zeer zelden, maar wanneer hy geeft, is 't raak;
Gy weet wel welk een kracht de mildheid heeft, des maak
Dat onze zaak gelukt, gy kent de kracht der schyven,
Die poen wil dokken, ziet men nooit verlegen blyven,
Voornamentlyk zo hy 't wat ryklyk geven wil.

B E L I E.

Al praats genoeg, vertrek gy Jasje, en dat al stil.
Ik weet myn volk verlangt, om uit myn mond te horen,
Wat ik verricht heb, en het zou haar zeer verstoren,
Dat ik haar al te lang liet wachten; gaat dan heên,
Ik weet myn plicht, dus steld uw hart maar wel te vreên.

J A S J E.

Ik hoor gerucht daar in uw huis; vaar wel, 'k galopen!

B E L I E.

Dats recht van pas, ik zie de deur gaat daar ook open.

T W E E D E T O O N E E L.

G E E R A A R D , B E A T R I S , J O H A N N A ,
B E L I E.

J O H A N N A.

WAar blyft gy Belietje? 't is een bedroefde zaak.
Zo uit te blyven; 't schynt de Meisjes haar ver-
maak, Om

Om met haar volk in twist of tweedragt steeds te leggen.
Wat antwoord brengt gy?

B E L I E.

Hoor Juffrouw, ik zal 't u zeggen.
Hy is zeer ziek en kan onmooglyk komen, maar
Hy zal een ander in zyn plaats hier zenden, daar
Ge uitneement van gediens zult zyn; hy zal straks komen:
Ik zou hem op uw last wel hebben meê genomen,
Ik heb hem lang gewacht, doch hy verscheen noch niet.
En dit is de oorzaak dat gy wat gewacht hebt, ziet
'k Had anders hier al eer geweest.

J O H A N N A.

Zo lang te toeven,
Tot dat hy komt myn Nicht, dunkt my zal niet be-
hoeven?

Neef zal hier aan de kok 't geen nodig dient gedaan
Wel zeggen. laat ons vast naar Anna Blaasuit gaan,
Om Spaansche Vruchten, die gy nodig hebt, te kopen,
Ook naar de Groenvrouw, en ons tyd zou heel verlopen;
Want voor den avond, dien ik wel weêr t'huis te zyn.

B E A T R I S.

Zo 't u belieft ik ben te vreden.

J O H A N N A.

'k Zal by Tryn
Oook gaan, hoor Belietje, zo zyt ge'er van ontslagen.
Blyf dan in huis.

B E L I E.

't Is wel maar Juffrouw, 'k moet u vragen,
Wat dat gy t' avond gliest te eeten?

J O H A N N A.

Ik zal strak,
Wanneer ik t'huis kom, 't u wel zeggen met gemak.
Nu Neef wy gaan dan heên.

G E E R A A R D.

Doet zo, en wilt voort keeren.

B E A-

B E A T R I S.

Ja , zonder twyffel.

G E E R A A R D.

Zacht , wat zit daar aan uw kleeren ?

Het is een pluisje. nu ga heen , als 't is gezeid.

D E R D E T O O N E E L.

G E E R A A R D , B E L I E.

G E E R A A R D.

Hoor , 'k moet u iets zeggen , daar veel aangelegen leid.Wat heeft men niet al kwaad , zints dat de vreemde lieden ,
Hier komen wonen zyn , in Holland zien geschieden ?Hier wort een Vrouw misleid , daar weêr een maagd
vervoert :

't Is of dat snood gespuis op zulk een lokaas loert.

Nu zal ik u het geen ik voorheb gaan verklaren.

Ik heb gemerkt dat hier een lichtmis schynt te waaren ,

't Is om myn Nicht , want aan zyn acties en gelaat ,

Heb ik het wel gemerkt ; nou is daarom myn raad ,

Dat gy geen Man , noch Vrou , zult zonder 't my te zeggen ,

De deur inlaten ; O ! ik denk ze ons lagen leggen.

En zo dat waar is , zal ik zekerlyk 't bedrog

Beletten door myn zorg ; dies heb ik voor , om noch

Van daag , noch morgen , of zo lang ik hier zal wezen.

Geen voetstap uit te gaan , zo hoef ik niet te vrezen.

Myn Nicht . en heeft geen zin in 't Kloosterlyk gewaad ,

Maar als al 't jonge goed , haakt zy naar de echte staat.

B E L I E.

'k Zou meê 't natuurlyk kleet , voor 't kloosterkleed ver-
heffen.

Want zo de min , het hart komt van een Juffer treffen ,

Is 't voor haar beter , om in de armen van een Man ,

Te smaken 't zoet genot . . .

G E E.

DE DUBBELDE SCHAKING.
G E E R A A R D.

Wel hoe weet gy daar van?
Zyt gy getrouwt geweest? of ging gy 't eens bezoeken?

B E L I E.

Bezoeken? neen ik Heer, ik laat my zo niet doeken.

G E E R A A R D.

Wel nu dan weet gy 't niet, maar word eens vyftig jaar,
En weest dan eens getrouwt, gy praat wel anders, maar
't Is al genoeg hier van, gy weet wat 'k heb bovoolen,
Niet op te doen, of roep my eerst, houw niets verhoolen.
Zeg aan my alles 't geen hier omgaat, zo zult gy
Wel haast bevinden, hoe ik die beloon, die my
Ten dienft staan in myn zaak.

B E L I E.

'k Zal my zeer vlytig toonen,
Gelyk de Meisjes zyn gewoon te doen: 't beloonen
Dat is een woord, daar ik myn bloed voor laten zou,
Wie myne gunst koopt, voor zyn schyven, ben ik trouw.

G E E R A A R D.

Zo zoud gy lichtelyk door geld zyn om te kopen?

B E L I E.

Och ja, myn Heer, om 't geld zou ik door 't vuur gaan
lopen.

G E E R A A R D.

Dat is heel slecht, want om het geld, zo zoud gy licht
Uw volk verraden, en zo wyken van uw plicht.

B E L I E.

O neen, myn Heer, 'k zweer zo gy my nu iers wilt geven
Zalik zo trouw zyn, als ge een mensch zaagt van uw
leven.

G E E R A A R D.

Al met gemak, 'k zal u voldoen wanneer ik ga

B E L I E.

Daar is goed wachten, maar zo kwalyk vasten na.
Ik zie daar komt de Kok, myn Heer, Gy kund hem horen,
Ik ga terwyl in huis, zo zal ik u niet storen.

VIER-

VIERDE TOONEEL.

GEERAARD KRISPYN.

GEERAARD.

Doet zo en draag maar zorg, voor 't geen ik heb belaft.
Gehoorzaamheid is 't best, het geen een dienst-
maagt past.

Wel vriend waar heen? blyf staan.

KRISPYN.

Men heeft my hier ontboden.

GEERAARD.

Dat's waar, maar daarom hebje in huis juist niet van
nooden.

KRISPYN.

Wel waarom niet? ik meen op straat hier niet te staan,
De Juffrouw wacht my, en ik moet zo by haar gaan.

GEERAARD.

Ik ben die u verwacht, de Juffrouw is niet binnen.

Blyf hier by my op straat.

KRISPYN.

Zyt gy wel by uw zinnen?

Op straat te spreken met een Kok, dat's geen fatsoen,
't is myn respect te na, ik zou het ook niet doen.

GEERAARD.

Vertrek dan weêr, kan u myn voorstel niet behagen.

KRISPYN.

'k Denk immers niet myn Heer, dat gy my zoekt te
plagen.

Kom, treden wy in huis, zo spreken wy malkaar,
Gelyk 't behoort.

GEERAARD.

Ik zeg blyf staan, wel dat is raar!

Ik wil hier voor de deur, van 't geen dat u zal raken,
Nu spreken; ik denk niet dat gy my dol wilt maken?

G

KRIS-

K R I S P Y N.

Wel nu, zo 't u belieft, wat is 't dat gy begeert?
Denk vry dat gy op 't hoogft de kokkery onteerd.

G E E R A A R D.

En denk dat gy op 't hoogft Heer Kok met al uw praten,
My kweld, des zwyg, of ik zal u alleenig laten.

K R I S P Y N.

Dat is onnodig, kom, spreek op, ik luiſter toe.

G E E R A A R D.

'k Moet volk trafteren, en . . .

K R I S P Y N.

Dat 's wel: ik word zo moe

Van al dit ſtaan, gaan wy in huis, 't zal beter wezen.

G E E R A A R D.

'k Zeg neen Kok, zyt gy dol? zo loop laat u genezen.
Hoe plaagt my deze vent? Zwyg zeg ik, of 'k ga heên.

K R I S P Y N.

Wel nu ſpreek op, ik hoor met aandacht na u reên,

G E E R A A R D.

Zo gy weêr ſpreekt, zo zal ik aanſtonds binnen treden,
Ik ben hier niet gedient met al die zottigheden.

'k Heb u ontboden, omeens te overleggen, wat
Ik beſt ſchaffen zal voor twintig menſchen, en dat
Wat zuinigjes, ik wil geen groote koſten maken;
Spreek nu, nu is 't uw tyd.

K R I S P Y N.

'k Verſtã my op die zaken.
Zeg my eens Heer, op welk een dag het moet geſchiên?

G E E R A A R D.

Wel overmorgen moet het klaar zyn.

K R I S P Y N.

Laat eens zien?

De tyd die is heel kort. . . 'k zal echter u geryven.
Haal my papier en inkt, zo zal ik 't op gaan ſchryven,
Wat gy van noden hebt, en hoe het wezen moet.

G E E R A A R D.

B L Y S P E L.
G E E R A A R D.

35

'k Zal 't wel onthouwen als gy 'ropnoemt; lustig, doet
Het geen ik zeg, want uw geschryf is niet van noden.

K R I S P Y N.

Voor eerst een venizoen, met twee paar roggen broden,
En vier pasteyen met een stuiver mostert, daar
Zes bouten by, met zeve hoenders, en alwaar
By voegd, konynen, kaas, olyven, jonge duiven,
Een paauw, en voorts wat klein gebeent om aan te klui-
ven,

Als een faifant, patrys, een exter en een krai,
Een snipje met zyn drek, een musch, een papegai,
Wat lysters en een gans, dat moet zyn net gebraden;
Onthoud het wel myn Heer, nu tien pond karbonaden,
Vier hammen aan het spit, een haas, een Kallikoen.

G E E R A A R D.

Al zacht Heer Kok, wat zou men met dat eeten doen?

K R I S P Y N.

Zwyg, zwyg, 't is noch myn beurt: morieljes om te
kookken.

Westfaalse worst, tabak, en pypen om te rooken.

G E E R A A R D.

Zo 't u beliefd, vertrek, gy zyt een schurk, gy kok:
'k Zeg pak uw biezen, of ik kryg terstond een stok.

Wie hoorde ooit van een Kok de spys zo ordonneren?
Geen Weeshuis zou de kost die hy daar noemt, verteren.

K R I S P Y N.

Hoe Heer, ik hoor gy zyt verdwaald, ik bid u let
Op 't geen ik zeg; wanneer de spys word neergezet
Op 't tafel, staat ze daar het meest maar om te pronken.

G E E R A A R D.

Het is geen bruilofd vent.

K R I S P Y N.

Wel hoe, ik ben niet dronken,
Dat weer ik wel. zeg my eens hoe gy 't garen had?

C 2

G E E R -

G E E R A A R D.

Wat kool en wortelen , en rapen , dat je 't vat.

K R I S P Y N.

Ik kan de vruchten niet , die gy daar op gaat noemen ,
Ik weet niet wat het zyn; zyn 't bomen of zyn 't bloemen.

G E E R A A R D.

Wat beest is dat : maar zeg wat eet gy daaglyks dan?

K R I S P Y N.

Het een of 't ander.

G E E R A A R D.

Nou , noem op eens als een man.

K R I S P Y N.

Braatharing , zweezeriks , wat erwten en wat bonen ,
Meloenen , zoute schol.

G E E R A A R D.

Ik bid wilt my verschonen ,

Ik moet in huis.

K R I S P Y N.

Dats goed , myn Heer , 'k ga met u mée.

G E E R A A R D.

Dat zult gy liegen schoft.

K R I S P Y N.

Wel blyf dan op deez steê.

Gy hebt me ontboden , en zoud gy zo gaan vertrekken ?
Ik ben een Kok , en 't is heel slecht met my te gekken.

G E E R A A R D.

Gy zoud een Kok zyn ? ja een schurk een vagebond.

K R I S P Y N.

Holla ! blyf staan , en haal dat woord eerst in je mond.

Ik ben een man die in de wereld is ervaren ,
'k Heb 't Spir aan 't France Hof gedrait wel ruim drie
jaren.

En daar en boven heb ik in twee jaâr gehad

Wel zestien Meesters , en de braafste van de Stad.

Zult gy my schelden? my ! het hoofd van 't braders gilde?

Wel het waar nodig , dat me u als een ezel vilde.

G E E R -

Laat my in huis.

K R I S P Y N.

Gy zult niet, of herstel myn eer;
Zeg 't is my leet dat ik zulks heb gezeid, myn Heer.

V Y F D E T O O N E E L.

G E E R A A R D, K R I S P Y N, B E L I E.

B E L I E.

WEl hoe wat zal dit zyn, wat maakt men hier
voor kuuren?

G E E R A A R D.

Kom Belie, kryg een stok, zo zal dien schurk bezuuren,
Myn gramschap, haast u wat.

B E L I E.

Hoe zal ik dit verstaan?
Zegt my eerst de oorzaak Heer, wat heeft hy u misdaan,

G E E R A A R D.

't Is een bedrieger, die my tegens dank wil dwingen.

K R I S P Y N.

Gy steeld myn eer, 't geen u zal voor de schenen springen,

G E E R A A R D.

Ik zeg laat los.

K R I S P Y N.

Aanstonds, als gy myn eer hersteld,

G E E R A A R D.

Kom help my Belie, ziet den beest pleegt hier geweld.

B E L I E.

Kom aan myn Heer, ik zal dien kop hem wat verzetten,
En door myn slagen, hem die parten wel beletten.

Zie daar, daar leid zyn muts; wil ik hem nu wat slaan?

G E E R A A R D.

Doet zo.

Hou daar ! hou daar !

G E E R A A R D.

Laat ons in huis voort gaan.

Z E S D E T O O N E E L.

F E R D I N A N D , K R I S P Y N , J A N.

K R I S P Y N.

GAat vry in huis, maar 'k zweer, myn wraaklust heeft te boeten ;

Zult gy op die manier een man als my begroeten ?

F E R D I N A N D.

Hoe vaart gy al Krispyn ?

K R I S P Y N.

Hoe zou ik vaaren ? slecht.

Men heeft my tot myn leet met slagen onderrecht.

F E R D I N A N D.

Ik zag 't van ver. Hebr gy geen brief van myn beminde ?

K R I S P Y N.

O neen ! het was vergeefs hem de oogen te verblinde ;

Wat of ik voornam, 'k kon 't niet krygen naar myn zin.

J A N.

Hier leid uw muts Krispyn, en zie een brief daar in.

K R I S P Y N.

Laa zien ; dit zal gewis van Belie zyn besteeken.

Wie had gedacht dat myn Meestres had zulke streeken ?

Schoon zy my sloeg, dit werk verzoet het alles weêr.

Lees hem eens overluid, zo 't u belieft, myn Heer ?

F E R D I N A N D.

*Myn Heer, ik heb uw min, uit uw geschrift vernomen.**En schoon myn plicht verbied, dat ik u antwoord schryf,**'k Volbrengt nochtans, denk wat gy wilt van myn bedryf,**Terwyl 'k wil trachten om myn kerker te ontkomen.**Volg dan het voorbeeld van stantvaste trouwheid na:*

En

*En schoon uw min genoeg was door uw oog te ontdekken,
Zo zoekt een middel, 't geen gy moet door list voltrekken,
Dat ik u spreken mag. waar wel; ANGELIKA.*

O aangename brief, zo vol van tederheden.

Krispyn, wil tot ons heil, in uw verstand nu smeden.

Een list, waar door 'k haar spreek.

K R I S P Y N.

Myn Heer, recht uitgezeid,

Het geen dat gy verzoekt, is met veel zwarigheid

Verzelt; die ouwe paai is zo niet te verrassen:

Doch 'k zal myn best doen, laat hy zo hy wil oppassen:

't Geen hy my heeft gedaan, dat moet gewroken zyn;

De Juffer, dat 's genoeg, heeft deernis met uw pyn.

Ik zie Heer Karel, die u zekerlyk wil spreken,

Tracht zo het mooglyk is, 't gesprek voort af te breken,

Ik heb iets voor, dat ik met u volvoeren wil.

F E R D I N A N D.

Ik zal 't geen gy begeert, volbrengen, houd u stil.

ZEVENDE TOONEEL.

F E R D I N A N D, K A R E L K R I S P Y N,
J A S J E J A N.

K A R E L.

GY hebt haar dan gezien, myn Heer, om wien 'k
moet klagen?

Is zy niet waardig, om haar liefde toe te dragen?

F E R D I N A N D.

Ik moet bekennen, dat al haar bekoorlykheên,

Zyn waardig van een Vorst te worden aangebêen;

Haar schoonheid is te groot, om na waardy te roemen;

En uwe keur myn Heer is waarlyk niet te doemen;

Ook is 't geen wonder, dat de hoop uw liefde voed.

Ik bid verschoon my dat ik voort vertrekken moct.

40 DE DUBBELDE SCHAKING.
ACHSTE TOONEEL.

KAREL, JASJE.

K A R E L.

HY gaat, dit dunkt my vreemd, wat zal ik hier van denken?

Zou hy wel trachten onze vriendschapsband te krenken?

Nu hy haar zo verheft? 'k begryp de zaak heel licht;

Hy is verwonnen, door het zien van haar gezicht.

Trouwlooze vrind, wat ging my aan, doe 'k ging ontdekken,

Myn min aan u? 't welk my nu zal tot nadeel strekken.

Maar 'k zal hier wachten en oppassen, dat ik u Betrap met haar, en u doorstooten...

J A S J E.

Wel hoe nu

Woud gy Heer Ferdinand, zo fluks ter neder leggen?

Ei ei bedaar! en hoor naar 't geen ik u zal zeggen.

Laat my hier wachten, en bespieden al zyn doen,

Eer dat gy de achterdogt gaat in uw boezem voên.

Wie weet of hy in liefd', eens op haar is ontfteeken?

En mind hy haar, 't is wel, zo tracht u dan te wreeken.

Zo niet wel, laat hem dan toch blyven, 't geen hy is.

'k râ u ontdek niet meêr uw mins geheimenis

Aan iemand, 't zy wie 't zy. Maar ziet de deur gaat oopen

't Is Belie, blyf myn Heer, gy hebt wat goeds te hopen.

NEGENDE TOONEEL.

KAREL, IZABEL, BELIE, JASJE.

B E L I E.

EI Juffrouw kom eens hier, terwyl uw Neef is by Uw Nicht Angelika, zo staat u zulks wel vry.

Wilt

Wilt zyn geknor noch zyn gepruttel hier niet vreezen,
 Hy 's boven om uw Nicht de metten voor te leezen.
 Hier op de straat is uw beminde, spreek hem aan.
 Ei zie hem daar eens, als een steene Roeland staan?
 Hy roerd noch hand noch tong; hebt gy uw spraak ver-
 looren?

Zo zegt het vry myn Heer, nu lustig laat u hooren.

K A R E L.

'k Spreek geen trouwlooze, die de ondankbaarheid
 bemind,

En als de weêrhaan draaid, gedreven van de wind.
 Bemind een ander vry, om zo uw drift te boeten.

I Z A B E L.

Wel Belie, wat is dit, wat komt my hier te ontmoeten?
 Hooft gy myn trouw myn Heer? bedenk wel wat gy
 doet?

Vaar wel, kom hier nooit weêr.

B E L I E.

Wel dat komt zeker zoer.

Blyf staan. My dunkt de min die heeft al raare streeken?
 Gy hebt drie jaar gevryd, en laatje 't werk nu steeken?
 Gy doet niet wel, myn Heer, dat gy haar min verdenkt.

I Z A B E L.

Ik merk 'rbedrog wel, waar door hy myn deugden krenkt.
 Hy tracht zyn ontrouw dus heel listig te bedekken,
 Hy mind een ander, 'k zie het klaar, laat ons vertrekken.

K A R E L.

Ik min geen ander, neen, de deugd bezit myn hart.
 O wreedel uw trouwloosheid, veroorzaakt al myn smart.
 Het is my straks ontdekt, dat gy my hebt verlaten,
 En schoon gy my veracht, zo zal ik u nooit haaten.

B E L I E.

Die dat gezeid heeft, is een zwyn, die licht uw min
 Benyd, verban alle achterdogt vry uit uw zin.
 Daar is niet beter, als een welgemaakte vrede.

42 DE DUBBELDE SCHAKING.

I Z A B E L.

De smaad die is te groot, die 'k van hem heb gelede.

B E L I E.

Nu vraagd haar om pardon, gy weet wel, gy hebt schuld;
't Verzekert u, men heeft u zo wat opgehult;Gy zyt te wys myn Heer, om aan zo groot een loogen
Zo voort geloof te slaan.

K A R E L.

Zo ben ik dan bedrogen?

Het is my leet, dat ik uw trouwheid heb veracht,
'k Beken de minnenyd heeft my daar toe gebracht.

B E L I E.

Nu hy zyn schult bekent, Juffrouw, moet gy 't vergeven.
Ik kan wel zien dat hy uw nooit zal wederstreeven.

K A R E L.

Een die zyn schuld bekent, die dient te zyn verschoont,
Heb deernis met myn min.

I Z A B E L.

Schoon gy my hebt gehoont,

'k Wil echter deze smaad, en uwe schult vergeten.

Maar zegt aan my, myn Heer, wie heeft u zulks doen
weten?

K A R E L.

'k Zal 't u ontdekken.

TIENDE TOONEEL.

GEERAARD, IZABEL, KAREL,
BELIE, JASJE.

G E E R A A R D.

HOe! myn Nicht hier op de straat?En met een Heer? O schand! zo heimlyk aan de praat;
Zie daar zy lonkt hem toe: ik zal die vreugd gaan storen.
Wel Nichje Izabel, wat komt my hier te voren?

Het

Het is niet frai een man op straat te woord te staan :
Een Juffers eer is teêr.

I Z A B E L.

Ik heb hier niets misdaan,
't Geen eenigzints myn eer tot nadeel kan verftrekken.
Een voorval 't geen my raakt, kwam hy aan my te ontdekken.

Maar weet dat my uw aard, die wonder is, verveelt,
Men ziet dat de ouderdom en jonkheid steeds verscheelt.
En schoon myn Nicht door u zich laat zo streng bewaren,
Voor my kund gy die zorg en moeite vry'lyk spaaren :
Ze is uw gehoorzaamheid verschuldigt zo het schynt.
'k Gun haar die vreugde, des, ik bid u zelfs niet pynt
Om voor myn eerbaarheid onnutte zorg te dragen.

G E E R A A R D.

Gy spreekt al vry wat stout.

I Z A B E L.

'k Geef antwoord op uw vragen.

K A R E L.

De Juffer heeft gelyk, haar eer lyd hier geen last.

G E E R A A R D.

Wie vraagd 'er u na zeg? wat bruft my deze kwast?
Zy heeft geen hulp van doen, haar mondtuk kan wel klinken

Zyt ge een Student? zo ga, bemoei u met rinkinken.

Gy jonge losbols, strekt de Juffers maar tot kwaad,

't Flikflooyen en gevei verzeld met kwaade raad,

Raakt somtyds wel het hoofd der Meisjes zonder zinnen.

O! O! ik weet 'er af van hun geveinst beminnen.

Haar lonken zyn bedrog, haar zuchten veinzery,

En daar door raakt een maagd die jong is in de ly.

K A R E L.

Hebt gy uw jonkheid, heer, zo reukeloos versleeren,

Dat gy zo wel 't gebruik der minnaars schynt te weten?

G E E R A A R D.

De Waereld was zo boos noch zo verbaftert niet,

Men

Men lachte toen niet om een andermans verdriet :
Doen had de deugd en trouw haar woonplaats noch be-
houden.

Maar nu wat smart ? nu kan men niemand meer ver-
trouwen

Zints dat ons Vrankryk met de modens heeft geplaagt,
Is Hollands vaste trouw verschopt en weggejaagt.

Dog 'k zie uw Moeder met myn zuster herwaarts treden,
Hoe gaat gy nu in huis ? blyf, blyf ; of zeg de reden
Van uw vertrek.

IZABEL.

Zulks zal ik doen als 't my belieft.

GEERAARD.

Ik merkte wel gy zyt meê van de min gegrief.

BELIE tegen IZABEL.

Gaan wy in huis , laat ons uw Moeder niet verwachten.

Izabel en Belie , binnen.

KAREL tegen JASJE.

Weet gy geen middel , om ons smarten te verzachten.

JASJE.

Verzoek haar Moeder noch voor 't laaft , of zy haar kind
Aan u besteeden wil , nu gy malkaar bemind.

KAREL.

Dat is vergeefs , ik ben te dikmaals afgeslagen.

JASJE.

Ik zou 't haar echter voor het alderlaaft noch vragen.

ELFDE TOONEEL.

GEERAARD , JOHANNA , BEATRIS ,
KAREL , JASJE.

GEERAARD.

WEL zyt gy daar myn Nicht ? gy komt hier recht ter
sneê

Uw Dochter gaat in huis , en heeft my hier alreê

Waz

Wat flegt onthaald, en door haar woorden my misdreven.
Maar, 'k denk deez Jonker, mag ik daar de schult van
geven

Uw kind dat is gewis door zyn gevele misleid.

J O H A N N A.

Wat doet gy hier by haar? heb ik u niet gezeid

Dat ik het niet versta? en echter gaat ge u gangen.

'k Zal nooit toestemmen, dat ze u zal tot man ontfangen.

K A R E L.

't Is waarlyk al te straf, dat gy ons beider min,

Die vast gevestigd is, door deugd, in hart en zin;

Ja, door den hemel zelfs verëend, dus wilt gaan scheiden.

Gy ziet ons smart genoeg, hoe laat ge u dus misleiden

Door 't geld van 't spoor der deugd? ei open uw verstand,

Verban de oude haat, door onze Huuwlyks band.

J O H A N N A.

Met geen gedachten; Hoe zou ik myn haat bepalen,

Nu my uw Vader tracht, door een Proces te onthalen,

Zes duizend gulden? neen, ik sta die trouw nooit toe

Ik zeg u waarelyk, ik ben u hier al moê.

Uw min, omtrent myn kind, dat is maar moeit verloren;

Zoek vry een ander, die uw oogen kan bekoren.

Gy zult niet vord'ren, wat gy doet, met u gevry.

K A R E L.

Hoe weinig weet gy van de smarten die ik ly.

En schoon ik zie dat ik uw haat niet kan verwinnen,

Besluit ik echter om haar eeuwig te beminnen.

Gy zult geen trouwloosheid bespeuren in dit hart.

Gy zegt myn byzyn dat verstrekt u maar tot smart?

't Is wel; ik ga dan: en de rampen die my plagen,

Zal ik om 't zoet gezicht uws Dochter willig dragen:

En hopende op de tyd, dat die uw hart noch zal

Bewegen, stel ik al myn heil aan het geval.

TWAALFDE TOONEEL.

GEERAARD, JOHANNA, BEATRIS.

G E E R A A R D.

Uw Dochter, heeft met hem, hier op de straat gesproken:

Maar door myn'komst wierd haar gesprek voort afgebrooken.

'k Geloof uw meid wel weet, hoe dat zy r'zamen staan,
En twyffel of men op haar trouw wel vast mag gaan.

J O H A N N A.

Het onderzoeken staat ons vry, men zal doorgronden
Haar doen zo 't mooglyk is, en word zulks waargevonden,

Zo zal zy in het kort vertrekken, want een meid
Die trouwloos dient, my gants niet aan gelegen leid.
Ik zal haar van myn gunst, schoon ik haar wel mag lyen,
Verstooten Neef, ik hou van geen bedriegeryen.

B E A T R I S.

Dat is geen wonder, Nicht, wie wil bedrogen zyn?
Daar zyn veel meiden, die haar volk door valsche schyn
Misleiden. O myn Nicht! de waereld is vol strecken,
Gelyk men daaglyks ziet.

J O H A N N A.

Wel is ze vol gebreken.

't Waar wel te Wenschen, dat de trouw wat groter was.

DERTIENDE TOONEEL.

GEERAARD, JOHANNA, BEATRIS,
KRISPYN als een Boekverkooper, JAN als een
Kruijer, FERDINAND in een mand.

K R I S P Y N.

Hier vrind, hier moet men zyn. Ik kom hier recht
van pas.

Zie

Zie hier Mejuffer 't geen gy moet in huis ontfangen,
't Komt van uw Neef die hier logeert.

J O H A N N A.

'k Ben vol verlangten
Hoe dat het komt, dat hy niet zelf na hier toe keert?
Wat zyn de reden?

K R I S P Y N.

Wel, indien gy dit begeert.
Te weten, zal ik u de waarheid aanitonds zeggen.
Hy sprak van een proces, dat hy zocht by te leggen,
En dan als 't was gedaan, op 't spoedigste van daag
Of morgen ugen vroeg zou trekken uyt den Haag.

G E E R A A R D.

Wat is 'er in deez mand?

K R I S P Y N.

Dat zal ik strak ontdecken.
Vermits myn tyd was kort, en dat ik moest vertrekken,
Was zyn verzoek, of ik zo goed wou zyn, om acht
Te slaan op deze mand, dat die hier wierd gebracht,
't Zyn boeken, die hy in den Haag heeft wezen kopen,
Met noch een Heer.

G E E R A A R D.

Dat 's wel, komt doet ze dan eens open.

K R I S P Y N.

Zulks mag niet zyn: 't is hier gezegeld als gy ziet.

G E E R A A R D.

Dat zie ik wel. Maar hoe, dit is zyn zegel niet?

K R I S P Y N.

De Heer, die by hem was, die heeft ze toegeloten,
Die mede een deel heeft aan de boeken.

G E E R A A R D.

Of kleine boeken?

Maar zyn 't grooten,

K R I S P Y N.

Zo van alderhande slag.

G E E R.

DE DUBBELDE SCHAKING,
G E E R A A R D.

Het dunkt my wonder, dat men die niet zien en mag.

K R I S P Y N.

Die Heer, en ook uw Neef, doen ik hun kwam te spreken,
Beloofde aan malkaar de mand niet op te breken,
Voor dat zy allebei daar tegenwoordig zyn.

G E E R A A R D.

Wel zeg je zo; wel nu dat heeft noch zo wat schyn.

K R I S P Y N.

De Boekverkoper heeft de rekening geschreven,
En my verzocht, of ik ze u Neef wilde overgeven.

G E E R A A R D.

Geef hier, ik zal hem die behandigen.

K R I S P Y N.

Heel goed.

J A N.

Ik krui weêr henen, zo ik noch lang wagten moet.

K R I S P Y N.

Doet zo myn vriend. maar help de mand eerst boven
dragen.

G E E R A A R D.

Waarom juist boven?

K R I S P Y N.

Heer, zulks was u Neefs behagen.

J O H A N N A.

Ik zal 't u wyzen, waar gy ze best zetten zult.

Ze lykt vry zwaar.

K R I S P Y N.

Ze is ook tot boven opgevult.

VEERTIENDE TOONEEL.

G E E R A A R D B E A T R I S.

G E E R A A R D.

W A T kost het geld, en zorg, de kind'ren op te voeden!
Hoe zelden ziet men haar die weldaat weêr ver-
goeden. Wic

Wie weet, wat geld hy heeft aan boeken weêr bestee?
 Och studie! studie och! gy kost meêr als men weet!
 Had gy hem, na myn raad, een ambacht laten leeren,
 Het was vry beter, als dat drommelse studeeren.
 Hy koopt maar aan, en denkt, men vind het geld op straat.
 Maar laat eens zien, hoe hoog de som hier onder staat?
 't Is tachtig guldens, och! wat zal ons overkomen?
 De drommel zo veel geld? wie zou dat derven dromen.
 Schei uit, schei uit, laat hem noch aan een ambagt gaan.

B E A T R I S.

Dat's wel, maar weet monfrees, ons eer die hangt'er aan.
 Schoon dat men geld heeft, mag men wel na meerder
 trachten,

Doch de eer zo 't mooglyk is, voor kwaade opspraak
 wachten.

Wat zou men zeggen, als hy kwam tot Amsterdam,
 En aan het werken ging? als nadeel van zyn stam,
 En ouders, die gettaag door kooopen en verkoopen,
 Gewoon zyn, 't geld, tot 's kinders voordeel op te
 hoopen.

G E E R A A R D.

Wat dwaaze hovaardy, beheerst den mensch? ô spyt!
 'k Heb u verstandiger gehouden, als gy zyt.
 Laat ik al vorder zien; wat slag zyn 'tal van boeken?
 Het Corpus Juris, en 't geheim om te onderzoeken,
 Wat recht, of onrecht is. hier staat een deel latyn.

B E A T R I S.

't Is buyten twijffel, dat die voor hem noodig zyn.
 Latynsche boeken zyn 't, daar zy verstand door krygen.

G E E R A A R D.

Hier zyn de duitze, 'k zal ze leezen, wilt wat zwygen.
 Vooreert d'Avonturier twee deelen in een band,
 De Poëzy van Vos, van Vondel, en van Brand.
 Wat zal hy daar meê doen? dat kan geen studie maaken.
 Laat zien, het toverboek; wat komt hem dat te raaken?
 De Ridder Don Quichot, de Lichtmis, de Student,

Bedurve Pachters , en Don Clarazel , 'k beken
 't is fraai, de Non in 't hemd , of Venus in het klooster ,
 Dats noch al schoonder , wel die vent dient op een rooster
 Gebraaden , die zyn pen gebruikt tot zulk een stof ;
 Der Courtisanen leven , wel dat 's al zo grof,
 Lyzander en Calistes zoete minneryen ;
 Rozellies leven , wel 't is langer niet te lyen.
 Nu Didoos treurspel , en der Doblaars listigheên ;
 De Reyzende Lakey , waar wil dit langer heen.
 Hier staat wel meêr , maar weg , 'k kan myn gedult niet
 rekken

Om het te lezen , 't schynt uw zoon met u wil gekken :
 Laat hem hier komen , 'k zal eens zien hoe hy 'tzo maakt.

B E A T R I S.

Weest maar te vreên.

VYFTIENDE TOONEEL.

GEERAARD , BEATRIS , JOHANNA ,
 KRISPYN , JAN.

J A N.

DAt glas met bier heeft wel gesmaakt.
 KRISPYN.

Hebt gy 't register van zyn boeken , Heer , geleezen ?
 Gy moogt wel denken dat hy haast geleert zal weezen ,
 Hy heeft ze schande koop gekogt.

G E E R A A R D.

Zeg my eens vriend ,
 Hebt ge in die koopmanschap tot raadsman hem gediënt ?

K R I S P Y N.

Wel ja zo wat.

G E E R A A R D.

Gy had dat liever mogen laten ,
 Het zyn meest vodden.

K R I S -

Hoe myn Heer, wat 's dit voor praaten ?

Zo hy berouw heeft ? goed , ik neemze dan wel aan ,
Voor 't zelve geld , laat hem niet eens verlegen staan.
Ik kan daar makkelyk een stuyver noch op winnen.
't Voegd een student , als hy de studie gaat beginnen ,
Dat hy voorzichtig is om boeken steeds goed koop . . .

G E E R A A R D .

De Boekverkopers zyn bedriegers meest te hoop.
't Zyn konkelfoefers , die de menschen slechts bedriegen.
't Gaat zeker vast , zo dra zy gaapen , dat zy liegen.

K R I S P Y N .

Het gaat wel zo , en schoon dat het myn ambacht is ,
Daar zyn wel vroomen , maar meêr schurken , dat 's gewis.
Zy hebben strecken die de droes niet zou bedenken.
Dog ik en zou myn eer in geen deel willen krenken ,
Of door bedriegery , besmetten myn gemoed ;
Ik ben tot schelmery van jongs niet op gevoed ,
Men vind'er , als me eens zou haar snode parten ziften ,
Zou 't haast onmooglyk zyn , door drukken , of door
schriften ,

Den mensch te toonen , wat al strecken zy begaan.
Ei let eens Heer , dat is dunkt my heel , slecht gedaan ,
Dat , als'er iemand sterft , en zy dan auctioneren , (ren ,
Zyn 't meest haar prullen die defect zyn , 'k wilt u zwce-
Dat 'r meest twee darde van haar eigen boeken zyn :
In zulke loopjes zyn zy als de droes zo fyn.
Haar boeken weeten zy heel duurkoop te verkoopen ,
Doch die van andre , och ! die laat men zagjes loopen ;
Zy ruilen zomtyds wel een boek , zo 't beter is
Als 't haare van die men gekogt heeft , is dat mis ?
Zy negotieeren zonder geld , de Loteryen ,
Bewyzen me niet slecht haar snoo bedriegeryen.

G E E R A A R D .

Gy schynt heel vroom.

K R I S P Y N .

Ik deed u noch wel meer verstaan ;

Van haare parten , maar ik moet naar huis toe gaan.
 Gy kund , indien uw Neef , de boeken niet behaagen ,
 Die onbeschroomt en vry tot mynent laten dragen ,
 Ik geef hem 't geld weêrom , het s'cheelt my niet met al.

G E E R A A R D .

'k Verzeker 't u , myn vriend , dat ik 't hem zeggen zal.
 Gy s'chynt al vry oprecht.

K R I S P Y N .

Geen vroomer zult gy vinden.
 Ik zoek de menschen niet door valsche schyn te blinden.
 Met u verlof , ik ga , en kom licht morgen weêr ;
 Dan hoor ik wel , hoe 't met de boeken is , myn Heer.

Z E S T I E N D E T O O N E E L .

G E E R A A R D J O H A N N A B E A T R I S .

J O H A N N A .

K Om'gaan we in huis , den dag s'chynt ons haast te
 begeven.

B E A T R I S .

Dient niet een brief , monfreer , na Amsterdam ge-
 schreven ?

G E E R A A R D .

Voor zeker , en ik zal die aanstonds schryven gaan.
 Men dient voor alles op de deur wel acht te slaan.
 Wanneer ik schryf . maar kom , 'k weet raad , ik zal daar
 blyven

In 't voorhuis , zo kan ik gansch zonder vreze schryven.
 Wat dunkt u is 't niet wel ?

J O H A N N A .

Ik geef 't u na uw zin.
 Doet zo het u gevalt.

G E E R A A R D .

Kom , treên wy 't zaamen in ,
 Zo zorg ik voor de list , van schelmen en vanguiten ,
 Men zegt , 't is beter drie daar in , alstien daar buiten.

DERDE

DERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

K R I S P Y N , J A N .

J A N .

GY speelt uw rol heel wel , ik had zulks niet gedacht.
Zal het niet noodig zyn , dat men hier noch wat wacht.

K R I S P Y N .

Voorzeker , want myn Heer , heeft zulks aan my bevolen.

J A N .

Zeg eens , hoe net was hy daar in die mand verschoolen ?
Dien ouden paai , die word bedroogen zo 't behoort.

K R I S P Y N .

Het gaat tot noch toe wel ; blyf trouw en ga zo voort.
Maar 'k denk vast by myn zelf , hoe dat myn Heer van binnen

Hier buiten komt.

J A N .

Wel ziet , of gy iets kund verzinnen ,
Waar door hy onbepied ten huize uyt geraakt.

K R I S P Y N .

Laat ons noch wagen , en dan zien hoe dat men 't maakt.
Want Belie die my voor een noordstar moet verstreken ,
Zal al wat daar geschied , zo ik haar spreekt , ontdekken ,
En ook door welk een vond , het raadzaamst wezen zal ,
Myn baas te helpen , in zyn liefde , en mingeval.

DE DUBBELDE SCHAKING,
TWEEDE TOONEEL.

KRISPYN, JAN, KAREL en JASJE,
ter zyden.

J A S J E.

IK hoor daar volk, myn Heer.

K A R E L.

Wil dan niet nader treden,
Maar blyf hier by my, en aanhooren wy haar reeden,
Misschien ontdekt men hier iets dat my dienstig is.

J A S J E.

D'een lykt de dienaar van Heer Ferdinand : gewis
Hy is het zelf, wat of dien schalk hier toch wil maken,
Met deeze kaerel? zoekt hy ook in huis te raken?
Om zo uw minnares, ten dienften van zyn heer,
U te ontvryen? vast, ik twyffel nu niet meêr.

J A N.

Alzacht, Krispyn, my dunkt men moet in deze zaken,
Zo wat voorzichtig zyn : 'k heb wel gehoord, het
schaaken,

Van jonge juffers, juist zo makkelyk niet gaat,
En dat'er meenig door dat werk het leven laat.
Ik wil wel helpen, maar ik hou niet veel van slaagen,
Of steeken, maat ik zoek een heele huilt te draagen.

K R I S P Y N.

Weest niet verlegen, deeze zaak lyd niet veel last,
Dit uit te voeren, is geen zwaarigheid aan vast.
't Mag haast geen schaaken, noch ontroven zyn geheeten,
Wyl dit geschied nu met de juffers wil en weeten:
Hier word geen kwaad gedaan, men pleegt hier geen
geweld,
Dewyl een juffer vlucht uit slaverny, en stelt

Haar

Haar zelf in handen van een man, wiens teedre liefde
Haar oog behaagde, wyl hy haar het hart doorgriefde.

J A S J E.

Men spreekt van schaaken Heer, dat ziet 'er slechtjes uit.

J A N.

Jy zyt een gaauwert.

K R I S P Y N.

Zacht, my dankt ik hoor geluit.

Zou men ons ook bespien?

J A N.

Dat wil ik gants niet hopen.

O neen, ik zie geen mensch.

K R I S P Y N.

Daar gaat een venster open

Op het balkon; ik zie het is myn Heer.

DERDE TOONEEL.

FERDINAND op 't Balkon, KRISPYN, JAN,
KAREL, en JASJE, ter zyden.

F E R D I N A N D.

Krispyn,

Zyt gy 't?

K R I S P Y N.

O ja, myn Heer; zeg my toch eens hoe zyn

De zaken binnen al gesteld, zal 't haast gelukken?

F E R D I N A N D.

O ja, ik hoop in 't eind gewenste vrucht te plukken,

Van onzen aanslag. hebt gy hier geen trap of leer?

't Balkon is vry wat hoog om af te springen.

K R I S P Y N.

Heer

Houd gy de leuning vast, en laat uw lichaam gleiden,

Wy zullen u om laag wel vangen met ons beiden.

F E R D I N A N D.

Wel aan.

J A N.

Dats fris om laag.

K A R E L.

Wel hoe Heer Ferdinand,
 Hoont gy myn vriendschap dus, nu ik myn minnebrand,
 U uit genegentheit ontdekt hebt? wilt gy roven,
 En schaaken haar die ik bemin?

F E R D I N A N D.

Kund gy geloven

Myn Heer, dat ik tot zulk een schelmstuk ben bekwaam?
 Zou ik uw vriendschap dus onteeren, en myn naam
 Besmetten met een vlek, die nooit was uit te wiffen?
 O neen, de minnenyd doet u hier in vergiffen.
 Stel u gerust, ik zal zo aanstonds u ontleen
 Myn gantsche handel. Ach Krispyn! uw schranderheên,
 Zyn my tot noch toe zeer voordeelig in myn zaaken
 Geweest: zeg nu myn vriend, hoe zal men 't verder
 maken?

Angelika heeft reeds beslooten tot de vlucht.
 Doch haaren Oom waakt zo, dat hy het minst gerucht
 Niet hoort of wil terstond, daar de oorzaak van aan-
 schouwen.

Nu wil ik u myn dood, en leven toevertrouwen.
 Ei handel my nu als een vriend en Meeſter, laat
 Uw list nu werken, om Angelika op straat
 Te krygen, op dat ik myn aanslag mag voltrekken.

K R I S P Y N.

Wel aan, ik weet al iets.

F E R D I N A N D.

Ei wil my zulks ontdekken.

K R I S P Y N.

Daar is de tyd ons veel te kort toe; 'k bid alleen
 Dat ik met Jasje, my zo daad'lyk mag verkleên,
 In uwe kleeren, die noch op uw kamer hangen.

F E R D I N A N D.

Ik sta u toe al wat gy wilt, want myn verlangen

Is groot, om eens aan 't eind te zyn van myn verdriet
K R I S P Y N.

Blyf by malkander staan, tot gy my weder ziet,
En wil u onderwyl niet pynigen noch kwellen.
Kom Jan, en Jasje, laat ons voort het werk bestellen.

VIERDE TOONEEL.

FERDINAND, KAREL.

K A R E L.

MYn Heer, ib bid u, help my nu eens uit de pyn,
Waar toe dit woelen, en wat aanslag smeed Krispyn?
F E R D I N A N D.

Wel aan, het is nu tyd dat ik u doe ontwaaken,
Weet dan dat ik nooit trachte u Izabel te schaaken.
O neen, ik min haar nicht, de schoone Angelika,
Die nu op heden by haar t' huis legt; want zo dra
Ik haare schoonheid zag, ontving ik door myn oogen
In 't hart een vlam, die al myn krachten en vermogen
Verteerde, zo dat ik my aan haar overgaf:
Haar oom die zonder recht of reden haar zo straf,
En wreed mishandeld, wil haar doen in 't klooster treden;
Dog 't stryd volkomen met haar ziels genegtheden:
Nu tracht ik haar van zulk een ongeval t' ontslaan,
En waag hier alles, ja myn goed en leven aan.

K A R E L.

Door welk een middel, zyt gy dan in huis gekomen?
F E R D I N A N D.

Daar zal ik u terstond op dienen. 'k had vernomen,
Dat Heer Leander myn bemindes Broeder, was
In 's Gravenhage, dies liet ik Krispyn, zig ras
Verkleeden in de schyn eens Burgers, en daar boven
Sloot ik my in een mand, en deed haar oom geloven
Dat die vol boeken uit den Haag gebragt wierd; van
Zyn neef, als zynde daar gekogt, terwyl dat Jan

Voor kruier speeld , waar door ik ben in huis gekomen.
K A R E L.

Gy waagde al veel myn Heer.

F E R D I N A N D.

'k Had niet zo haast vernomen,
Dat men my plaatsten op een kamer , by 't kantoor ,
En dat 'er niemand als de meid was , 't welk ik door
Een gat , met voordacht in de mand gesneên , kon kyken,
Of deed het dekzel los ; terstond wou Belie wyken
Uit schrik , dewyl zy niet verdacht was op myn list ,
Doch ik belette zulks , en vroeg of zy niet wist ,
Op welk een wys ik best Angelika kon spreken ,
Zy nam my by de hand , en ging my voort versteeken
In haar vertrek , alwaar ik niet lang had geweest ,
Of zag myn schoone daar verschynen , heel bevreesst
Voor myn gevaar ; en voor haar ooms uitzinnigheden ,
Indien hy zulks vernam , dog 'k stelde haar te vreden ,
Door hulp van Izabel ; ik viel voor haar te voet ,
Ontdekte haar myn smart , en 't scheen of haar gemoed ,
Op myne klachten , en gesmeek zich liet beweegen :
In 't eind , ik won haar hart , zy streeft myn wensch
niet tegen.

Ik por haar tot de vlucht , en zwoer dat ik haar eer
In 't minst niet krenken zou. zy sprak , wel aan myn Heer,
Ik zal zo dra de nacht , het aardryk komt genaken ,
Met Izabel myn nicht , zien op de straat te raaken ,
Vertoef my daar , en neem uw zaken wel in acht.
Tot dus ver waarde vriend , heb ik het werk volbragt.
Nu kund gy , mid'lerwyl , wilt gy gelukkig wezen ,
U mede dienen van dit voordeel , en genezen
Door het aanschouwen van uw lief , uw pyn , en smart ?

K A R E L.

Wat brengt gy door uw reên verkwikking in myn hart !
O edelmoedig vriend ! ik wil myn bloed en leven ,
U tot erkentenis , gewillig overgeven.
Bedien u van myn arm en staal ; ja , van al 't geen

Dat

Dat ik bezit, maar zacht ik hoor daar iemand treên.

F E R D I N A N D.

Wie daar?

V Y F D E T O O N E E L.

F E R D I N A N D , K A R E L , J A N .

J A N .

G O e d v r i e n d m y n H e e r .

K A R E L ,

't Is Jan in and're kleeren.

F E R D I N A N D .

Hoe zyt gy dus vermont?

J A N .

Ik zal de paai wat scheeren
En kool verkopen gaan; Krispyn dien nob'le baas,
Stak my zo met een snap in deze kiel van Klaas,
De Knecht uws Hospes, en gebood my aan te kloppen,
Om als Heer Geraard kwam op straat hem wat te foppen,
En op te houden, tot zy beide vaardig zyn.

K A R E L .

Waarom in zulk een kleed?

J A N .

Myn Heer, om in de schyn
Van Pruike maker, naar Leanders pruike te vragen,
En die te poeieren, gelyk als alle dagen
't Gebruik is van dien Heer.

F E R D I N A N D .

Wel volg zyn last, en doet
Uw zaak voorzichtig, op dat ons geen kwaat ontmoet

J A N .

Ik zal u deeze koek wel bakken, wees te vreden.

F E R D I N A N D .

Wel aan, wy zullen hier zo lang ter zyden treden
Klop gy vast aan.

Z E S .

60 DE DUBBELDE SCHAKING.
ZESDE TOONEEL.

JAN, BELIE.

JAN.

IK zal.
BELIE *van binnen.*

Wie klopt daar aan de deur?

JAN.

Ik ben het vryfter, roep de jongen Heer eens veur.

BELIE.

De jongen Heer, die is niet t'huis, en schoon genomen
Hy was al t'huis, moest hy dan juist hier by jou komen?

JAN.

Dat was niet nodig, geef zyn beste pruiken maar.
't Is morgen Zondag, ik zal die wat porzen.

BELIE.

Daar

Geloof ik niet, dat gy nu in te recht zult raaken.

JAN.

Zie Belie, ik ben Jan.

BELIE.

Wat drommel wiljemaken,

Bruil heen, of aanstonds krygie stokvis op jou huid.

ZEVENDE TOONEEL.

GEERAARD, BELIE, JAN.

GEERAARD.

HOe hier de deur wyd op? och help! nou is 't ver-
bruit!

Wel Belie wat is dit? wat doet gy hier te praten?

BELIE.

Die knecht komt om een pruik: zal ik ze volgen laten?

GEE-

B L Y S P E L.
G E E R A A R D.

61

Wat pruik ?

B E L I E.

Die van uw neef.

G E E R A A R D.

En dat zo s' avonds laat ?

J A N.

Ik kom myn Heer , om die te poeieren.

G E E R A A R D.

Hier op straat ?

Dat denk ik niet.

B E L I E.

Wel ja , de Juffrouw die zou kyven

Zo hy 't in huis dee. Hoor myn vriend wil hier wat
blyven ,

Ik ga ze halen.

G E E R A A R D.

En ik zeg u laat dat staan.

B E L I E.

En zo de jongen Heer , dan naar de Kerk wil gaan ,

Op morgen , zal hy my dan niet wat overhalen ?

Het zou myn schâ zyn , en gy zoud die niet betalen ,

Ik ken uw mildheid wel , gy gunt geen mensch op aard

Een duit.

J A N.

Myn Heer , ei laat de meid . .

G E E R A A R D

Hou jy de baard.

Men broeit hier parten na ik merk om my te doeken.

Loop haal de pruiken voort , ik zeg niet lang te zoeken.

ACHSTE TOONEEL.

GEERAARD, JAN.

GEERAARD.

Hoe komje hier zo laat, zeg handelaar in 't haar?

JAN.

Ik had niet eerder tyd, myn zoete bestevaar.

GEERAARD.

Wat bestevaar jy al? ik was noch nooit verbonden
In de echte staat.

JAN.

'k Heb alleen andre naam gevonden
Voor jou, oud jongman, is die naam niet wonder schoon?

GEERAARD.

Ja zegje dat? wel hoor, ik zal weërom tot loon,
Voor zo een braave naam, u ook een naam meê deelen.
En die is galgenaas.

JAN.

Dat kan my niet verscheelen.
Maar alle gekken op een stokje, zeker Heer
Myn tyd is kort, ik moet vertrekken.

GEERAARD.

Wel hoe eer
Hoe liever. Belie komt gy noch niet? zelleweken,
Hoe bruit die meid my met haar wachten; 'k hoorze
spreken

En lagchen, en zy geeft geen antwoord op myn vraag.
Hou Belie! Belie!

BELIE *van binnen.*

Ja ik kom, myn Heer.

GEERAARD.

De plaag!

Waar drommel blyfje?

N E-

NEGENDE TOONEEL.

GEERAARD, BELIE, JAN.

B E L I E.

WEl, ik kon de doos niet vinden,

Waar in de pruiken zyn.

G E E R A A R D.

Gy zoekt licht als de blinden.

Geef hier de doos, en gaat gy maar terstond weêr heên.
En sluit de deur voort toe.

B E L I E.

Daar ben ik meê te vreên.

TIENDE TOONEEL.

GEERAARD, JAN.

G E E R A A R D.

DAar zyn de Pruiken nu; hoor ik moet u wat
vraagen,
Die beste pruik, hoe veel zou die in geld bedraagen,
Als ik 'er een als die liet maken?

J A N.

Laat eens zien.

Die pruik myn Heer, die pruik wel een pistool of tien,
Of hondert gulden, 'k kan de prys zo juist niet giffen.

G E E R A A R D.

En deeze Spaansche pruik?

J A N.

Geef hier, om niet te missen,

Zal ik ze eens voelen, wel een dukaton of acht.

Zie ik neem altyd goed en leved haar.

GEER-

Gy slacht

De rest geloof ik; al de Pruikemakers t'zamen
Zyn meelt bedriegers.

J A N.

Foi, gy hoort u wat te schaamen,
Dat gy die vroomme lui, zo schandig scheld, 't is slecht.
Ik pruikemaker, ben te vroom, en al te oprecht,
Om zulks te hooren, ik maak ook myn pruiken sterker
Als andre.

G E E R A A R D.

Ia, gy zyt een eerlyk haarbewerker.

J A N.

Dat ben ik inder daad.

G E E R A A R D.

Gy zult 'er ook te meêr

Om gelden, nu stap weg na huis toe, ik begeer
Niet langer hier op straat met u te discoureren.

K R I S P Y N. *van binnen.*

Sta vast jou aapen, kom ik zelje dat verleen.

G E E R A A R D.

Wat drommel is dat voor geraas? nou vent brui heên,
Ik ga in huis.

J A N.

Alzacht, woud gy my zo alleen
Hier laaten? dat zou my niet lyken, wel te weeten.

G E E R A A R D.

Ik zeg u laet my los.

J A N.

Men mogt myn lenden meeten,
En daerom heb ik lieft, dat gy wat by my blyft,
Het zyn Studenten,

ELFDE TOONEEL.

GEERAARD, JAN. KRISPYN, en JASJE,
als Studenten.

J A S J E.

Sta, eer dat men u ontlyft.

G E E R A A R D.

Myn Heer, ik loop niet, want die kaerel houd my tegen.

K R I S P Y N.

Wie zyt gy, nu spreek en wees maar niet verlegen.

G E E R A A R D.

Ik ben een burgerman.

J A S J E.

Zoo zyt gy dan geen plug

Of stoep?

G E E R A A R D.

Neen, geen van bei.

K R I S P Y N.

Nu treê dan niet te rug.

*k Moet u iets vragen, zeg, waar woond hier Heer
Leander?

G E E R A A R D.

Vraagd gy 't aan my, myn Heer?

K R I S P Y N.

Hoe scheeren wy malkander?

Is 't in dit huis dan niet?

J A N.

O ja, daar is 't gewis.

Dit's van zyn vrinden; vraag het vry of 't zo niet is.

J A S J E.

Is 't van zyn vrinden? goed, zo zal men hem wel vinden.

Hoe na bestaat gy hem? wy zyn meê van zyn vrinden.

66 DE DUBBELDE SCHAKING.
G E E R A A R D.

Gy ziet in my, zyn oom.

K R I S P Y N.

Zyn oom? wat groot geluk!

Weest wellekom.

J A S J E,

Dat ik u in myn armen druk.

G E E R A A R D.

Al zacht, myn Heeren, zacht, 'k hou van geen Sermonyen.

K R I S P Y N.

De Sermonyen, Heer, mag ik uitneemend lyen.

Waar is uw neef? men moet hem spreken.

G E E R A A R D.

uit de stad,

J A S J E.

Dat liegje 't kan niet zyn.

G E E R A A R D.

Met uw permiffie, dat

Is vry wat ombefchoft.

J A S J E,

Wilt my zulks excufeeren.

Kom gaan wy zaamen om het keelgat wat te smeeren,

Hier in een kelder, daar de wyn uitneemend smaakt

Zo spreekt men van het geen uw neef ten hoogfte raakt,

Gy kund zo dra hy komt in 't Stad zulks rapporteeren.

G E E R A A R D.

Ik drink geen wyn.

K R I S P Y N.

Zout gy met ons de gek wel fcheeren?

Tegen J A N.

Voort vent wat doet gy hier.

J A N.

'k Vertrek zo 't u behaagt.

G E E R A A R D.

Dien beest zynschult is 't dat ik hier zo word geplaagt.

TWAALF.

T W A A F D E T O O N E E L.

G E E R A A R D , K R I S P Y N , J A S J E .

als Studenten.

G E E R A A R D .

M Y N Heeren, 'k ga in huis, gy kund Leander spreken,
 Zo haast hy komt in Stad.

K R I S P Y N .

Wel, dit zyn raare strecken?

Wy moeten eerst een sloop, of twee, door 't keelgat slaan,
 Van 't beste France nat, men laat u eer niet gaan:
 Want onze zaaken met u neef moet men u zeggen.

G E E R A A R D .

Ik ben bereid daar toe; wilt die dan open leggen.
 Doch hier zo staande voets.

K R I S P Y N .

Zulks kan onmooglyk zyn.

't Is schande met een Heer te spreken, zonder wyn.
 Wy zyn Studenden, die zeer stip staan op de wetten.

G E E R A A R D .

Gy moet op myn verzoek die wet ter zyden zetten,
 Of dulden dat ik ga in huis, dat 's kort en klaar!
 Dat zyn myn wetten die ik u ook openbaar.
 Maar zo gy van myn neef, en 't geen hem komt te raaken
 My hier verhaalen wilt, kund gy begin slechts maaken;
 Myn tyd is kort daerom dient gy u wat te spoën,
 En 't geen gy zeggen wilt, heel kort en bondig doen.

K R I S P Y N .

Men zal de wetten, die gy geeft, dan niet weêrstreeven.
 Wy weeren met een Heer, gelyk 't behoort te leven.
 Gy hebt wel goud voor ons?

G E E R A A R D .

Wel neen; hoe zyt gy vol?

J A S J E .

Wel nu dan zilver geld.

G E E R A A R D .

'k Geloof je huy word dol!

KRISPYN.

Niet dol, maar gelt dat komt ons op 't hoogst ontbreken,
 En dit is de oorzaak dat me uw neef of u moet spreken:
 't Is wel niet veel, want een dukaat of twintig zal
 Ons vergenoegen, en dat is doch niet metal,
 Voor zo veel fraaijgheid als men uw neef zal leeren.
 Kom schiet je kuit hy kan de helft nu profiteeren,
 Dewyl wy heden zeer verleegen zyn om geld.

G E E R A A R D.

Gy meent het immers niet? hier op de straat geweld
 Te pleegen, is een zaak daar 't recht wel aanzou ruiken.

J A S J E.

Dat 's waar myn Heer, men zal hier geen geweld gebrui-
 Hes geen men u verzoekt, geschied met goed fatzoen.

G E E R A A R D.

'k Geef geen dukaaten.

KRISPYN.

Heer, daar kund ge u zin van doen.
 Of 't zilver is of goud, dat kan ons niet verscheelen,
 Wy zyn benoodigt, en gy wild niet dat wy 't steelen?
 Uw neef zal voor dat geld iets leeren, 't geen hem moet
 Gelukkig maken, zo ge aan ons die som voldoet.

G E E R A A R D.

Myn Heeren, vry geloofd dat ik geen geld zal geven,
 Voor ge eerst laat hooren, in wat kunst gy zyt bedreven.

J A S J E.

Zyt gy benieuwt om dat te weetē?

G E E R A A R D.

Wel met reên.

J A S J E.

Wanneer gy 't geld belooft, zo steld men u te vreên.

KRISPYN.

De Heer is te beleefd om ons niet te vernoegen.

G E E R A A R D.

Als ik de zaak weet, zal ik my na reden voegen.

KRISPYN.

Het zyn meest wetren van een wonderlyken aard,

Die

Die voor een jong Student, niet moeten zyn gespaart.
 Des luister toe, ik zal uw het geheim ontdekken;
 Dit 's de eerste wet, dat geen student een mes mag trekken
 Op straat; die les behaagd u naar ik merk, myn Heer.

G E E R A R D.

Dat 's waar. Ga voort.

K R I S P Y N.

Maar met een degen heên en weêr,
 Langs straat te schrappen, dat de vonken opwaarts vlie-
 Die les is meê heel goed. (gen.

G E E R A R D.

Dat moetje zeker liegen.

K R I S P Y N.

't Volk aan te randen met de vogtel in de hand,
 Te schoppen, stooten, slaan, tot zy zyn overmand,
 Geen hoog noch laagte ontzien, maar dol en woedend
 wezen,

En zo hy 't wel maakt, zal een ieder voor hem vreezen.
 Die zich maar dapper toont geraakt nooit in de klem,
 En zo 't gebeuren mogt, myn Heer, wy helpen hem.
 Wy zyn secundes die voor droes nog menschen schromen;
 Op zulkeen wys kan men onsterflyke eer bekomen.
 Hoe meenig braaf Student vertrekt wel na het veld,
 Daar hy dan daaden doet trots de alderbraaffte held
 Men moet wat leeren als men jong is, wel te weeten;
 Het geen men jong leert, zal men zelden weêr vergeten.

G E E R A A R D.

Dat 's wel; maar vorder?

K R I S P Y N.

Hoor, de wet verbied de trouw,
 Want geen Student mag zich verbinden aan een vrouw.
 Maar by de hoeren, mag hy vrylyk zich vermaaken,
 Al zou hy daar door aan de beste Spaanse raken;
 Doch dat is niet, ik heb recepten, waar meê ik
 Hem voort geneezen kan, ja in een oogenblik.
 Die loon voor 't werk geniet, moet zyue vlyt betoonen.

G E E R A R D.

Die zaken, kan men na haar waarde niet beloonen.

DE DUBBELDE SCHAKING,
K R I S P Y N.

Wat spel men met de kaart, of dobbelsteen speelt,
Ben ik de meester van, en 't wort hem mēgedeelt,
Zo dat hy tot zyn schâ, geen geld hoeft te verliezen,
Hy zal hy staag winnen, zo hy onze zy wil kiezen.

J A S J E.

Ik speel me uit de kunst op de Biljart myn heer.
Myn weerga is'er in het gansche land niet meer
Ik kan met mas en queu daar ieder een mee kraaken.
En zal u neef ook aen dat spel deelagtig maaken.

G E E R A A R D

Hoe komt gy zonder geld zo gy gestadig wint?

J A S J E.

Om dat men niemand, die met ons wil speelen, vind.

K R I S P Y N.

De wet gebied, dat hy voorzichtig op moet passen,
Waar dat een maalyd is, op dat men kan verrassen,
De knecht, die het gebrâad moet draagen naar het maal;
Die ziende, spreken wy met een verheeven taal
Tot hem, dat is leg of, of vrees uw huid volslagen
Te krygen: hy te wys om zulk een last te draagen,
Geeft ons het warm gebrâad, het geen dat men dan brengt,
By de een of de ander, na de tyd het best gehengt.
Maar om nu voorts de kost zeer smakelyk te gebruiken,
Zo is men voort gereed een vaatje wyn te sluiken.
Het geen dan straks geschied in 't aanzien van elk een,
Want pachters durven ons niet onder de oogen treên;
En zynde dan in huis, zo gaan wy voort aan 't zuipen;
Tot wy als beesten langs de vloer en trappen kruipen.
Onthouw het wel myn Heer, het geen ik u verhaal,

G E E R A A R D.

Zou ik 't vergeeten? neen, 'k onthouw het altemaal.

K R I S P Y N.

Men moet met sterke dranken wyn de borst zo smeeren,
Tot long en lever, en de maag daar door verteeren.
Is dat geen schoone wet? weet Heer dat zulks geschied
Om dat me in de ouderdom, maar ramp en droefheid

ziet:

Den

De aldergrootste vreugd is jong en vroeg te sterven,
Om niet in de ouderdom gelyk een slaaf te zwerven,
Of leven op genâ van oom of bestevaâr.

Wat dunkt u is 't geen pyn te leven tachtig jaar?

Men kan niet danzen, noch niet vechten als voor dezen,

In deeze kunsten kan der myns gelyk niet wezen:

Die leer ik ook al meê, voor een en 't zelve geld.

Met uw permissie zo ge u in postuur maar steld,

Zal ik u in het kort gelyk een aap doen springen,

Gy schynt volmaakt te zyn tot zulke oefeningen,

Let op die stoot eens, die ik u nu brengen zal:

Dat was het hart geraakt.

G E E R A A R D.

Wel hoe je word niet mal,

DE RTIENDE TOONEEL.

GEERAARD, KRISPYN, JASJE, FER-

DINAND, KAREL, JAN.

J A N.

MYn Heer, ze zyn daar noch, wilt u maar hier ver-
steeken.

K R I S P Y N.

'k Versta de kunst perfect, de halve volt, te steeken.

G E E R A A R D.

Ik wil 't geloven. Maar ik zeg laat dat gebrui.

K R I S P Y N.

Verweer u eens, myn Heer, of zyt gy ook te lui?

Gy zult weêr gaauw zyn, om het geld aan ons te schieten,

Nu weet gy 't al.

J A S J E.

Wel ja, 't begint my te verdrieten,

Hier op de straat zo lang en zonder drank te staan.

G E E R A A R D.

Ik hou u niet, gaat heên.

K R I S P Y N.

Dat zal hier zo niet gaan.

Kom eerst het geld, dat gy zo straks aan ons beloofde.

G E E R A A R D.

Ik had veel liever dat gy my het leven roofde.

Zou ik voor fieftery, die men van zelve leerd

Dukaaten geven? 'k denk dat gy de gek slechts scheerd?

K R I S P Y N.

Geef gy geen geld, men zal u als een zeef doorbooren.

Des maak hier geen geweld, en wilt na reden hooren.

Geef op of 't gaat 'er door.

G E E R A A R D.

'k Zal schreeuwen dat men 't hoort.

Help buuren! buuren help! hier word een man vermoord!

J A S J E.

Ja, of gy schreeuwt, of niet, dat zal u weinig baten:

Zo gy geen geld geeft, zult gy hier het leven laten.

G E E R A A R D.

Ik heb geen geld.

K R I S P Y N.

Nochtans hebt gy het ons beloofd.

Geef op, of ik steek toe.

G E E R A A R D.

Och help! ik word beroofd

Van 't leven, buuren help! men wil my hier vermoorden

Moord! brand! moord! brand! moord! brand! och dat

de menschen 't hoorden!

Jou beesten

J A S J E.

Scheld gy noch? zie daar nu zyt gy dood.

K R I S P Y N.

Kom, geven wy hem nu den alderslimsten stoor.

VEERTIENDE TOONEEL.

GEERAARD, BEATRIS, JOHANNA,

ANGELIKA, IZABEL, FERDINAND,

KAREL, KRISPYN, BELIE,

JASJE, JAN.

B E A T R I S.

MOnfreer, hoe schreeuwt gy zo, wat word u hier
 misdreven? G E E -

G E E R A A R D.

Gy vraagdals een zottin, men neemt my hier het leven.

F E R D I N A N D.

't Is tyd, kom volg, myn lief.

A N G E L I K A.

Door dwang zal ik 't beflaan.

I Z A B E L.

't Geluk dient u myn nicht, om u van hem te ontslaan.

K A R E L.

'k Zal u verzellen, daar 't geluk ons zal geleiden,

J O H A N N A.

Myn Heeren; 'k bid laat los.

K R I S P Y N.

Gy zult ons zo niet scheiden.

V Y F T I E N D E T O O N E E L.

G E E R A A R D , B E A T R I S , J O H A N N A ,
B E L I E , K R I S P Y N , J A S J E .

B E A T R I S .

Wat heeft hy u gedaan? geef reden van de zaak?Hy 's vreemd, vergryp u niet, of vrees vry voor
de wraak.

G E E R A A R D.

't Zyn schelmen, fielen, die de deugd en 't recht verzaken.

K R I S P Y N.

Scheld niet, of anders zult gy 't noch veel slimmer maken.

J O H A N N A.

Wat 's de oorzaak van 't geschil, 'k bid dat gy op'ning
doet?

J A S J E .

't Is geld mevrouw, dat hy aan ons betalen moet.

B E A T R I S .

Ei laat hem los, ik zal zo aanstonds u betalen.

G E E R A A R D.

Indien gy 't doet, zie daar; de duivel moetje halen.

J O H A N N A.

Ik bid u, laat hem los.

B E A T R I S.

Zie daar ik ga om geld.

J O H A N N A.

Wel, Belie wat is dit? hoe ben je zo ontfeld?

B E L I E.

Ontfeld? wanneer gy 't hoord zult gy u op gaan knopen,
Uw dochters allebei die zyn daar weg gelopen.

J O H A N N A.

Wat zegt gy Belie?

G E E R A A R D.

Hoe! wat drommel zyt de meid?

B E L I E.

Zy hebben zig gedient van deez gelegenheid.

B E A T R I S.

Zyn zy dan niet in huis?

B E L I E.

O neen, zy zyn vervlogen.

En door dit voorval, zyt gy alle drie bedrogen.

G E E R A A R D.

Waar zyn zy heen? spreek op.

B E L I E.

Uit de een of de andere poort.

Licht naar een Dorp, om daar te trouwen als 't behoort.

G E E R A A R D.

't Is best men haar vervolgd.

B E L I E.

Kom eerst in huis wat eeten.

Of vraagd die Heeren na de zaak, licht dat zy 't weeten

B E A T R I S.

Ik zie 't is al bedrog, waar ik my wend of keër;

Och! nichje houme vast, ik val door flauwte neër

J O H A N N A.

Zou ik u helpen? daar ik zelf raak buiten oosten.

B E A T R I S.

Wilt dan malkander met gesloote beursen troosten.

K R I S P Y N.

Zogy my hooren wilt, 'k maak staar dat uw verdriet,

In 't kort zal eindigen.

G E E-

Wie na je hoort, ik niet.

JOHANNA.

Spreek op of ik noch troost in deze druk kon vinden.

GEERAARD.

't Is een bedrieger, die ons de oogen zoekt te blinden.

BEATRIS.

Ach! laat hem spreken.

GEERAARD.

Ik dien beest noch hooren? neen.

KRISPYN.

'k Ben een bedrieger, dat is waar: maar hoor myn reën:
En vraag aan Belie, of ik in het minst zal liegen.

BELIE.

'k Blyf borg Juffrouw, dat hy u nu niet zal bedriegen.

GEERAARD.

Een schoone borg.

BEATRIS.

Zwyg tog, wat ik u bidden mag.

KRISPYN.

Myn Heer was straks verliefd, als hy uw dochter zag;
Waarom hy in de schuit met u is meê gevaren,
Te Leyden zynde, zocht hy haar zulks te openbaren:
Doch vond geen middel, wyl uw broeder haar zo naauw
Bewaarde: dog men was hem nochtans veel te gaauw.
Want ik verzoon een list die heerlyk kwam te slaage,
Uw heugt noch, hoe dat flus een mand uit 's Gravenhage,
Kwanfuis gezonden wierd met boeken van uw Zoon,
Het was bedrog, myn heer was in die mande schoon
Verborgen, en hier door kon hy uw dochter spreken:
Dus hebben zy in huis hun vlucht te zaam besteecken.
Dewyl uw dochter, na ik merken kan, zo zeer
Gekweld word van de min, als Ferdinand, myn Heer.

BEATRIS.

Och! och! wat komt my noch al over!

GEERAARD.

Laat ze lopen

Dat varken, zy heeft nooit op myne gunst te hopen

BEA-

B E A T R I S.

Gy snôo bedrieger en schavuit, gy zyt alleen
 Hier de oorzaak van. Spreek op wat is uw Heer voor een?
 Hoe is zyn naam? of in wat land is hy geboren?

K R I S P Y N.

Dat zal ik u, zo met een woord vyf, zes, doen horen
 Myn Heer, word Ferdinand van Rykersdyk genaamt,
 Zyn Vader in zyn tyd was door het land befaamt
 Om zyne vroomheid, en die heeft hem nagelaten,
 In Land en Goederen een tonnetje dukaten.

G E E R A A R D.

't Zyn al dukaten daar die vent van droomt.

J O H A N N A.

Maar zeg

My eens, wie is 'er met myn eenig kind, doch weg.

J A S J E.

Nu is 't myn beurt; dat is een Heer gelyk een parel,
 Gy kend hem wel, hy heeft haar lang gevryd, 't is Karel.

J O H A N N A.

Hoe! myn grootste vyand daar ik in 't Proces meê leg?

J A S J E.

De zelve. Maar wat raad? dat heeft het nu al weg.

J O H A N N A.

Al weg, is 't daar meê wel?

J A S J E.

Gy kund een middel vinden

Haar weert te krygen, wilt haar slechts aan hem verbinden.

G E E R A A R D.

Ja binden met een touw.

J A S J E.

Vast aan mal'kaar, myn Heer?

Dat zou niet kwaad zyn.

G E E R A A R D.

Jou aan een galg.

J A S J E.

Zonder leer?

K R I S P Y N.

Zo gy haar trouw toestaat, zal men haar weêr doen keeren

Be-

Besluit dan kort, en wilt uw kinders wensch niet deeren.
 Zo gy 't niet stemmen wilt, raakt haar goê naam gescheut.
 Dus geef uw woord, eer 't aan de waereld word bekend.
 Kies van twee kwaade, nu de beste, laat haar trouwen.
 Ik raad u als een vriend, zeg ja, 't zal u niet rouwen.

J O H A N N A.

Wat dunkt u nicht? voor my ik weet geen beter raad,
 Als dat men nu uit nood, haar t'zamen trouwen laat.

B E A T R I S.

Zo gy 't besluit; wel aan ik zal myn woord ook geven.
 Ik weet geen middel om haar trouw te wederstreven.

J O H A N N A.

Wel nu ik geef myn woord.

B E A T R I S.

Ik meê, ga haal haar dan!

K R I S P Y N.

Ik ben te vreden; en loop wat ik lopen kan.
 Geloofst gewisselyk, ze zyn malkander waardig.

J O H A N N A.

Niet veel te praatén, ga, en spoeit u maar wat vaardig.

K R I S P Y N.

Blyf gy hier Jasje.

ZESTIENDE TOONEEL.

GEERAARD, BEATRIS, JOHANNA,
 BELIE, JASJE.
 GEERAARD.

Laat hen maar komen, 'k meen

Zy zullen trouwen, maar in 't Spinhuis.

B E A T R I S.

Om wat reên?

Monfrees, woud gy myn kind in 't Spinhuis laten zetten?

G E E R A A R D.

Zo meent gy haar dan niet het trouwen te beletten?
 't Zyn hoere strecken, en wie weet wat schelm hy is.

B E A T R I S.

Indien ik van zyn dengd, kryg goê getuigenis,
 Heb ik geen reden om hun Huwlyk te verstoren.

J A S J E

J A S J E.

Geloof my , hy is uit een goed geflacht gefproeten ;
En een goed eerlyk man.

G E E R A A R D.

O ſchelm ! geen enkel woord
Wil ik meer hooren uit je bakhuis.

B E A T R I S.

Ei verſtoort

U niet Monfreer , breng eens uw zinnen tot bedaren.

G E E R A A R D.

Doet gy uw zin , voor my , ik zal ze laten varen ,
En trek myn handen van u af : ik zal myn geld
Aan vreemde maaken , zie dan verder hoe je 't ſteld.

B E A T R I S.

Gy kund uw zin doen ... maar ik zie dat zy daar komen.

ZEVENTIENDE TOONEEL.

GEERAARD , BEATRIS , JOHANNA ,
IZABEL , ANGELIKA , LEANDER ,
FERDINAND , KAREL , BELIE ,
KRISPYN , JASJE , en JAN.

K R I S P Y N.

Z A wakker , kom maar hier , daar is geen kwaad te ſchromen.

B E A T R I S.

Hoe gy hier ook myn zoon ?

L E A N D E R.

Ik kom zo uit de ſchuit ,
En heb myn zufter en myn nicht ontmoed , waar uit
Ik heb verſtaan al 't geen deez dag hier is bedreven.
Myn moeder 'k bid u laat haar t'zaam in vreugde leven.
Ik voelde dat myn hart ſteeds drong om hier te zyn.
Zo 't moeder nu behaagd zo raakt gy uit de pyn.
't Proces van u myn nicht zal noch wat hangen bly ven ,
't Schynt de Advocaten van weérzei iers bedryven ,
Dat tot haar voordeel maar het meefte ſtrekken zal ,
Weeft vry voorzichtig. Oom trooft u in dit geval ,
En wilt de liefde van deez twee niet wederſtreven.

G E E

G E E R A A R D.

Wel neef Leander zoud gy ook u stem wel geven,
In 't trouwen met die vent?

L E A N D E R.

Myn oom hoe waarom niet?

Wyl ons door 't Huwlyk van dien Heer, veel eer geschied.
Ik heb zyn deugden en verdiensten hooren roemen.

G E E R A A R D.

Een Juffer schaaker, kan men die noch eerlyk noemen.

A N G E L I K A.

't Was met myn wil, en oom als 't al gezeid moet zyn,
Ik heb uw dwinglandy, te lang met zeer veel pyt
Verdragen: Gy alleen zyt de oorzaak van deez daden.

G E E R A A R D.

Hoe ik?

A N G E L I K A.

O ja, gy hebt myn moeder steeds geraden,
My weg te zenden in een klooster, daar myn ziel
Een schrik voor had, als zulks in myn gedachten viel.
Uw vrekken aard, en uw ondraagbre koppigheden,
Had ik tot myn verdriet al lang genoeg geleden,
Ik vond my steeds in huis gefloten, en myn jeugd
Moest ik door uw bestel, verslyten zonder vreugd.

B E A T R I S.

Hou op Angelika, gy zult uw wensch erlangen.

J O H A N N A.

Wel aan, ik sta het toe, om u als zoon te ontfangen.
't Proces dat zullen wy opschorten, en de zaak
Maar afdoen onder ons.

K A R E L.

Myn ziel wat groot vermaak

Geniet ik, na zo veel verdriet, en ongelukken.

F E R D I N A N D.

Wat vreugd, nu 'k van myn min gewenste vrucht zal plukken.

L E A N D E R.

Leef lang te zamen zeer vernoegt en wel te vreên
En bouwt door liefde en deugd een hemel hier beneên.

B E A T R I S.

En schoon de liefde u bond deez dag met teedre banden,

Wensch

Wensch ik uw vuur der min nooit dooft, maar steeds moet branden.

K R I S P Y N.

Ik wensch u veels geluk. Belietje is 't geen tyd,
Dat wy 't ook bakken, ik heb lang genoeg gevryd.

B E L I E.

Ik ben daar meê te vreên.

K R I S P Y N.

En gy hebt daar niet tegen.

Myn Heer?

G E E R A A R D.

Loop na de hel.

K R I S P Y N.

Gy zyt my zeer geneegen,

Na ik kan merken.

G E E R A A R D.

Kom, ik ga zo naar de Schuit.

Zy krygen van myn goed, en schatten niet een duit;
Gy luisterd doch niet na myn raad, maar wilt vertrouwen
Dat als ik sterf, deez daad u altyd zal berouwen.

B E L I E.

Myn Heer, ei blyf noch wat, wilt eerst ter bruilofd gaan.

G E E R A A R D.

Weg varken.

L E A N D E R.

Hy gaat heen, waar toe hier lang te staan.
Treên wy in huis dewyl de nacht ons komt te naken,
Om hem zyn kwaadheid en zyn opzet te doen staaken.

E Y N D E.